

Majaostja võib osutada maakleriks

Viljandis tegutseb paar kinnisvarafirmat, kes jõuavad kliendini väikeses vabaga: nad kuulutavad, et tahavad objekti osta, aga tegelikult soovivad hoopis müüki vahendada.

LK 4

Linlane pole teps mitte rahul

Viljandis Lutsu tänavas elav naine on linnavõimult mitu aastat tõde ja õigust nõudnud. Saadud selgitudes teda ei veena.

LK 5

”

Eestis on palju häid ideid ja isegi oskusi neid ellu viia, aga majanduslik edu jääb tihtipeale tulemata seepärast, et me ei oska oma ideid maha müüa.

ANDO KIVIBERG, Isamaa ja Res Publica Liidu Viljandi linnaeapa kandidaat

LK 7

Teine ring võtab magusad kohad

ÄRI

Ebavajalikuks osutunud esemeid saab teistele pakkuda kirbuturul või veebis, ent need võib müügile panna ka taaskasutuskeskuses renditud boksi. Viljandis on selliseid keskusi juba kolm ning õige pea lisandub neljaski. Nagu mõne aasta eest kasutatud rõivaste poed, nii on nüüd taaskasutuskeskused leidnud endale koha kesklinna ligiduses ruumides, kust uue kauba pakkujad on lahkunud.

LK 3

Veebruaris avas Viljandi kaubamaja hoovil ukseid taaskasutuskeskus Sahtel. Äsja tegi ta lahti teisegi poe.

ELMO RIIG

ISOVER
SAINT-GOBAIN

Climcover Cr
Alu2 ventmatt

-29%

E-R 8.00-17.00
Reinu tee 25
kampaania.dahl.ee

DAHL
AS Varnald - Dahl

ILM

14°

Täna on pilves selgine-mistega ilm. Puhub lõunatuul kiirusega 2–6 meetrit sekundis. Sooja on 11–14 kraadi. Päike tõuseb Viljandis kell 7.42 ja loojub kell 18.26.

9 771406 401012 ISSN 1406-4014

VALIMISREKLAAM

206 Juhan-Mart Salmäe

207 Kelli Ilisson

208 Kris Süld

209 Hanna Laura Luik

Kuula noort mõtet!

- Toetame Viljandi Avatud Noortetehase väljaehitamist ning noorsootööd
- Algatame koos kultuuriakadeemia ja riigigümnaasiumiga talvise üleriigilise noortekultuuri festivali

SDE
hoolimise jõud

JUHTKIRI

Ostjast maakleriks

Kui autot müüa soovivale inimesele helistaks end ostuhuviliseks nimetav kodanik, kes kaup vaatama tulles osutuks hoopis vahendusteenust pakkuvaks autoäri-kaks, oleks müüja kindlasti pettunud ning üsna tõenäoliselt ütleks sellisele äriajajale kiiresti nägemist.

Nagu näitab tänase Sakala neljandalt leheküljelt leitav lugu, on kinnisvara müüjal lihtsam ostjast vahendajaks muutuja liimi peale minna. Seda kinnitavad nii leheveergudele jõudnud näide kui ka tõik, et on ettevõtteid, kelle äriplaan paistabki suuresti nii-öelda konksuga ostukuulutustes seisnevat.

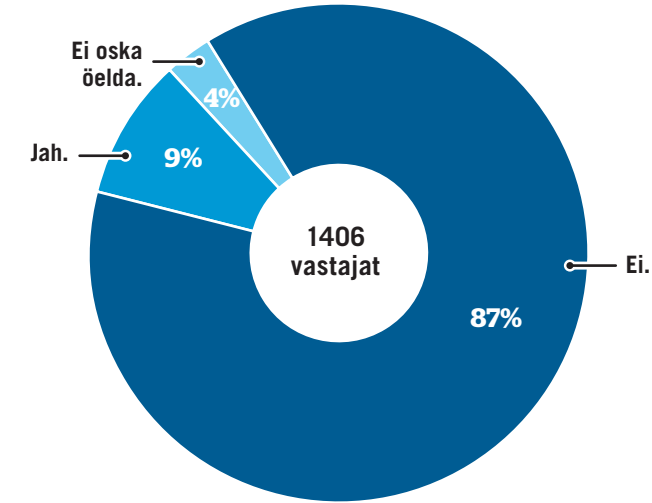
Automüügi näites kirjeldatud vahendajat ning nimetatud leheloos keskmises olevat firmat ühendab omavahel see, et ausaks ei saa kumagi käitumist nimetada. Sest mida muud saakski tõdeda, kui üks kinnisvarafirma esitleb end kuulutuses maja, suvila, korteri või garaažiboksi ostjana, ehkki tegelikult on ta huvitatud hoopis oma tasulise teenuse pakkumisest?

Küsimus, mille inimesed selliseid võtteid harrastavate ettevõtete suhtes endale kindlasti esitama peaksid, on: mille põhjal saan ma neid usaldada? Kui firma kasutab inimestega kontakti loomiseks halvamaigulisi võtteid, tekib kahtlusi ka selles, kas allkirjastamiseks pakutav leping on ikka mõlemale poolele kasulik või kas maaklerid oma tööga hakkama saavad. Ühe konkreetse juhtumi asjaolud üksnes süvendavad neid kahtlusi.

Pikka aega turul olnud tuntud kinnisvarafirmad taunivad ootuspäraselt säärast käitumist. Täna ses lehes seisab ka soovitus maakleri pakutav leping enne allkirjastamist hoolikalt läbi lugeda. Sellega saab ainult nõustuda.

VEEBIKÜSITLUS

Kas usute, et Viljandisse rajatakse järgmise nelja aasta jooksul veekeskus?

Allikas: Sakala

Kui firma kasutab inimestega kontakti loomiseks halvamaigulisi võtteid, tekib kahtlusi ka selles, kas allkirjastamiseks pakutav leping on ikka mõlemale poolele kasulik või kas maaklerid oma tööga hakkama saavad.

Ehitussektor heidab majandusele varju

SEL AASTAL ON kaks suuremal määral majanduskasvu alla tõmmanud sektorit transiit ja ehitus.

Võttes luubi alla viimati nimetatut, paistab, et ehitusmah-tude kahanemine on paraku alles alguses. Lähima paari aasta jooksul nende suurene-mist ei paista. Seda eelkõige muidugi Euroopa Liidu tõuke-fondide raha vähenemise tõtu, mis vähemalt esialgu on küll ajutine, paar-kolm aastat kestev. Ehitussektor on seni ol-nud neist fondidest suurim ka-susaaja.

Tänavu lõpeb Euroopa Lii-du seitsmeaastane eelarvepe-riood ning järgmisel aastal al-gab uus. Sellega kaasneb raha sissevoolus aina suurenev auk.

Veidi pikemas perspektiivis vaadates ei ole järgmise eelarveperioodi prioriteetid enam niivõrd palju ehitussektori poole kaldu kui varem, vaid püütakse keskenduda roh-kem betoonist pehmematele väärtustele.

Kuigi valitsus lubas 2014. aasta eelarves, et elavdab ehi-

RUTA ARUMÄE

SEB majandusanalüütik

tussektorit riigi kinnisvarain-vesteeringute suurendamise-ga, on tema võimalused seda teha piiratud. Riigi kinnisvara-investeeringute suurendami-ne 10 miljoni euro ulatuses ei tasanda kaugeltki kogu valit-sussektori investeeringute lan-gust järgnevatel aastatel. Vä-lisraha prognoositav vähene-mine 2014. aastal on 8,2 prot-senti ning valitsussektori in-vesteeringute langus üheksa protsenti.

ERASEKTORI EHITUSNÕUDLUS ei suuda seda kahanemist tasa teha. Ka ettevõtete investeeringute kahanemine on viimasel ajal olnud seotud just ehitus-tesse investeerimise vähene-misega.

Kinnisvara hinnad tõusevad ja seda endiselt aastast ka-

”**Ehitusmah-tude kaha-nemine on paraku alles algu-ses.**

heksaprotsendilise määraga, mis viitab vaikselt taastuvale nõudlusele kinnisvaraturul

Ajujaht ulukitele ja äriideedele

KÄES ON SÜGISENE periood, kui mehed ajavad metsas püs-side ja koertega taga põtru, karusid ja šaakaleid. Samas käib teinigi jahihooaeg: seits-mendat aastat oodatakse uuenduslikke äriideid ette-võtluskonkursile «Ajujaht». Head mõtted on oodatud 13. oktoobrini.

Meilt küsitakse tihti, kas «Ajujaht» on ideede või mees-kondade võistlus. Selle peale võib öelda, et väga hea mees-kond võib muuta suhteliselt edukaks keskpärasegi idee, nõrk teostus rikub aga ära ka särava algatuse.

Hea uudis «Ajujahil» osa-lemist kaalujatele on see, et ideed saab ellu viies edasi arendada ja meeskonda vaja-dust mööda täiendada. Tegeli-kult ongi «Ajujaht» mõeldud selleks, et toorest äriideed täiustada ja õpetada looma võimekat meeskonda, millega seda ellu viia. Konkurs pakub noortele võimaluse saada tun-tud ettevõtjatest mentorite kae all ettevõtlusest reaalne pilt.

«Ajujahi» võitja saab au-hinnaks 50 000 eurot. Summa

on väga suur, ometi pole see kõige olulisem põhjus osaleda. Võistlusest osavõtnud ütlevad, et said tänu sellele eelkõige väärtuslikke kogemusi.

Kõige vahetum viis õppida on muidugi omaenda eksimuste põhjal. Samas on see ka kõige kulukam ja aeganõudvam. Paljusid vigu ei pea ise läbi te-gema. Piisab sellest, kui kuula-ta endast kogenumaid, kes oskavad anda nõu, kuidas kuk-kumise korral taas jalule tõus-ta.

EESTLASTE VÄHESEST ettevõt-likkusest tehakse tihti juttu. Mina ei usu, et oleme selle poolest kuidagi eriline rahvas. Oleme lihtsalt kaotanud mit-me inimpõlve ettevõtjakoge-muse.

Omal käel äri alustada on kahtlemata raske otsus, sest ükskõik kui hea idee ka poleks, ikka on tegu riskiga. See ongi see, mis «Ajujahi» eriliseks teeb.

Siin pannakse end ettevõt-jana proovile, kuuldes karmilt žüriilt realistlikke hinnanguid. Paljud keerulised küsimused saavad vastuse ilma kulukate

tagasilöökideta. Kui oled aga saanud «Ajujahilt» kindluse, et sinu väljamõeldud tootele või teenusele leidub ostjaid, on pä-ris suur tõenäosus, et suudad oma ettevõtte edukalt käivitada.

EELMISEL HOOAJAL osales «Ajujahil» meeskond Bikeep, kelle idee oli mobiiliga suletav turvaline jalgrattaparkla. Sügi-sel ideed esitades oli poistel et-te näidata vaid joonis. Kevadel said nad võistluse finaalis publi-liku lemmiku auhinna.

Praeguseks on Bikeep Ees-tis paigaldanud kümme-kond parklat ning ta teatas just, et asub koostöös Eesti tehnoloogiaettevõttega NOW! Innova-tions vallutama USA turgu.

Bikeep on hea näide, kui-das lihtsast vajadusest võtta midagi ette suurearvuliste rat-tavarguste vastu on sündinud uuenduslik toode ja kiirelt are-nev ettevõtte.

Aivar Roop, ettevõtluse arendamise sihtasutuse ettevõtlus- ja innovatsioonikeskuse direktor

ning suurendab motivatsiooni ehitustegevuseks.

Kinnisvara hindu kergita-vad ka kasvavad ehituskulud, mis suurenevad viis protsen-ti aastast. Samas palkade kasv on kinnisvara hindade kasvu-le viimastel aastatel alla jää-nud ja ostujõud piirab edasist kinnisvara hindade tõusuhoo-gu.

Kinnisvara hindade tõus pidurdub mõnevõrra ilmselt ka siis, kui intressid tõusma hakkavad, ehk umbes paari aasta pärast.

TARBIJATE LAENUNÕUDLUS on küll vaikselt taastumas, kuid nende võetavad uued kinnisva-ralaenu on umbes sama suu-red kui samal ajal tagasimak-s-tavad laenu. Teisiti öeldes: tarbijate laenukoormus veel nii pea ei suurene.

Ehitussektori osa kogu ma-janduses on 7,2 protsenti. See-ga heidab selle sektori käekäik lähiaastatel pika varju ka kogu majanduse käekäigule.

(Ruta Arumäe kirjutis pärineb SEB infoportaalist.)

KIRI

Pealetükkivus väsitab

Kristiina Ojulan ütleb kord erakonnasiseseid va-limisi kommenteerides, et ta helistas 200 inimesele, aga ei tea, kas nood teda seepärast valisid. Kui laps-ik! Kui keegi helistaks mulle jutuga, et ma teda va-liksin, siis mina seda küll teha ei saaks.

Tundub, et võimuvõitlu-sele kulubki rohkem aega kui riigi juhtimisele. Oleme nagu laev tormisel merel. Antakse küll palju häid lu-badusi, aga kui palju neist täidetakse?

Tean juhtumit, kui üht meest ärgitati kandideeri-ma ja ta nõustus. Hiljem tahtis ta nimekirjast välja jääda. Ta ei avaldanud oma fotot ega platvormi mõtte-ga, et ega teda siis valita. Ometi osutus ta valituks. Oma tööd tegi ta alati süda-mega.

Kandidaatidel ei maksa nii pealetükkiv olla. See vä-sitab rahva ära.

Maimu Roosimägi, Viljandi elanik

PRÄÄNIK

Viljandi rattaklubi korraldatud jalgrattamatkad osutusid osaleja-terohkeks.

PIITS

Eile parkis üks järeelhaagise-ga auto Viljandis Tartu tänaval nii, et haagis jäi murule.

UUDISED

Toimetaja MARKO SUURMÄGI, 433 0042, sakala@ajaleht.ee

10

Haridusminister Jaak Aavik-soo kinnitas riigikogus esinendes, et järgmisel aastal kerkib õpetajate palk 10 protsenti. Pedagoogi miinimumpalk kasvab seniselt 715 eurolt 800 eurole.

Veebruaris avas Sahtel (1) kaubamaja hoovis endise söökla ruumides esimese kaupluse. Umbes kuu aega tagasi alustas tegutsemist taaskasutuskeskus Kaheksa (2). Laupäeval laienes Sahtel (3) saunamaja hoonesse ja esmaspäeval avatakse taaskasutuskeskus Fashion Nikita (4).

VILJANDI

Taaskasutuskeskused vallutavad linna

MADIS JÄRVEKÜLG
madis.jarvekylg@ajaleht.ee

Viljandi südalinn piirkonda on lühikese aja jooksul tekkinud kolm kauplust, mis inimestele oma riide ja vanavara müümiseks bokse välja rendivad.

Kaubamaja hoovis asuv taaskasutuskeskus Sahtel laienes laupäeval vana saunamaja ruumidesse, esmaspäeval avab uus samalaadne pood Fashion Nikita uksed Lossi tänaval. Samasuguste süsteemi kasutab ka Tartu tänava kauplus Kaheksa.

Konkurente ei pelga

Sahtli juhataja Eve Kavak ütles, et laienemisest hoolimata ulatub keskuse bokse rendida soovivate klientide järjekord detsembri keskpaigani. «Inimestel on riideid üle,» põhjen-

das Kavak nõudlust taaskasutuskeskuste järele.

«Kasutatud rõivaste poe ja boksirendi vahe on selles, et meil on alati uut kaupa. Kui ühel kliendil rendiaeg lõpeb, toob teine oma kraami sisse,» selgitas ta.

Rääkides Tartu tänaval tegutsema hakanud taaskasutuskeskusest Kaheksa, ütles Kavak, et konkurentsi ta ei karda. «Meie kliendid on natuke erinevad, sest meie saame uues ruumis müüa ka mööblit,» rääkis ta ja lisas, et Kaheksas seda võimalust pole.

Kaupluse Kaheksa juhataja Sirje Keldo arvas samuti, et kliente jagub kõigile. Tema poes on boksirendi järjekorras 60 inimest. «Minul käib siin rahvast, kes pole Sahtlist kuulnudki, ja ma olen paljud sinna juhatanud, et äkki nad sealt leiavad seda, mida otsivad,» kõneles Keldo.

Kinnisvarabüroo Uus Maa Viljandi osakonna juhataja Reet Raudsepp ütles, et temagi on täheldanud taaskasutus-

keskuste rajamise trendi. «Minu käest on tihti küsitud pinduselliste kaupluste rajamiseks,» tõdes Raudsepp, kelle büroo vahendas ka Sahtli äripinda. «Päris Tartu tänavale ei ole küsitud, küll aga siia meie enda Lossi tänav 22 majja keldrisse. Büroohoonesse selline teema minu arvates siiski ei sobi.»

Tavaärid kolivad keskustesse

Kinnisvarabüroo Arco Vara Viljandimaa piirkonna juht Aime Opermann selgitas, et suurtesse kaubanduskeskustesse teise ringi poode tavaliselt ei võeta, aga kuna tavakauplused pürgivad just keskustesse, jäävad äripinnad vana- ja kesklinna kandis vabaks. Sama tendentsi on täheldanud Reet Raudsepp. Ta tõi näiteks AG kaupluse ja jahimeeste poe, mis hiljuti linna südames ukseid sulgesid.

Raudsepa sõnul taaskasutuskeskuste vohamisele ühest seletust ei ole. «Ei ütleks, et elukvaliteet oleks aastaga lan-

genud. Olen kuulnud, et ka Tartus ja Tallinnas on samalaadsed kauplused väga aktuaalseks muutunud,» rääkis ta.

Aime Opermanni hinnangul võib tegu olla lihtsalt juhuks. Ta meenutas aastatetagust trendi, kui Tartu tänava äärde koondusid kasutatud rõivaste poed. «Siis läks natuke aega mööda ja tekkis teisi ärisid ka. Eks see vaheldu,» nentis Opermann.

Viljandi linnapea Loit Kivistiku arvates on tegemist pseudoprobleemiga. «Ükski äri ei teki kohale, kus teda vaja ei ole,» ütles ta. «See ei ole kesklinna võib-olla väga ilus ja korrektne, aga so what (mis siis — toimetust).»

Kivistik lisas, et kui säärase kaupluste järele on vajadus, siis linn kätt ette panna ei saa. See, et kesklinna tavaäridest tühjaks jookseb, on tema sõnul ülemaailmne probleem. «Ma arvan, et me ei pea seda häbene-

Sama kõrvalhoone süttis teist korda

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Teisipäeva õhtul süttis Abja vallas Laatre külas eramu kõrvalhoone, mida tuletõrjujad olid juba päev varem kustutamas käinud.

Esimest korda süttis kasutusea seisv maakivihoone esmaspäeva õhtul. Siis teatati häirekeskusele tulekahjust kell 20.50. Kui päästjad kohale jõudsid, oli osa ehitise katust tuleroaks läinud. Inimesed kannatada ei saanud.

Abja-Paluoja päästekomandost öeldi, et teisipäeval sõideti välja kell 18.58. Kohale tulnud Abja ja Kilingi-Nõmme päästjatel kulus kahjutule kustutamiseks umbes tund.

Laatre külanema Viktor Õiguse ütlemist mööda on põlenud hoone ehitatud nõukogude ajal ning taasiseseisvumisest saati on see tühjal seisnud. Omanik elab Tallinnas. «Tahtis teine hoone ära toetada, et vähemalt säiliks, kuni rakenduse leiab. Nüüd pole siin enam midagi toetada,» lausus külanema.

Tema ütlemist mööda oli teisipäeva hommikul näha hoonest tossu tõusmas. «Eks ta hõõgus ja lõi õhtuks põlema,» leidis Õigus ning rääkis, et külarahva kahtlustust mööda oli tegu süütamisega. «Elektrit pole seal isegi läheduses olemas. Pealegi tibutas ju terve päeva vihma,» põhjendas ta kahtlusi.

Päästameti lõuna päästeteeskuse kommunikatsiooniosakonna juhtivspetsialisti Astra Pintson-Käo sõnul käis inspektor sündmuskohal ning leidis teistkordse põlengu põhjuseks olevat peidetud tulekollete taassüttimise. «Arvatavasti olid mõni tükki hõõguma jäänud ning uuesti tuld võtnud,» nentis Pintson-Käo.

Esimese süttimise kohta ei osanud juhtivspetsialist

ASUKOHT

veel midagi öelda. «Menetlus alles käib. Selle, kas tegu oli süütamisega või mitte, selgitab välja politsei juht, kui omanik avalduse teeb,» lausus Pintson-Käo ning lisas, et kuna hoonesse polnud veetud vooluliini, saab kindlasti välistada elektrist süttimise.

Viktor Õiguse sõnutsi on Laatre aeglaselt hääbuv eakate inimestega, kuid üldiselt vaikne ja rahulik küla. «Põliselanikke on küla keskaegas nii viie korstna jagu. Enamik on üle 80 aasta vanad,» rääkis Õigus. Tema andmeil on seni ümbruskonnas suuremateks rikkumisteks olnud mõne akna sisseviskamine ning paar sisse-murdmist. Viimati nimetatute puhul polnud isegi midagi varastatud.

«Süütamine oleks juba hoopis hullem lugu,» arutles Õigus. Tema teada ühtki võrast kahtlast tüüpi küla vahel ringi liikumas nähtud pole. «Mõni mees tahab endale äkki valvurikohta luua,» pakkus külanema mõrult.

Põlenud kõrvalhoone võttis pärast kustutamist uuesti tuld. ELMO RIIG

KINNISVARA

Ostan maamaja või suvila. Tel 433 3041.

Ostan korteri. Tel 433 3041.

Olen huvitatud korteri või maja ostust Tallinnas. Tel 5820 0800.

Ostan garaaži. Tel 5669 3386.

Ostan garaaži. Tel 5688 6800.

Ostan korteri. Tel 5691 8499.

Ostan suvila või maamaja. Tel 509 3629.

Seda Mähma külas asuvat suvilat müüb Armo Hānilene osāühingust Pootsman Kinnisvara. Ta jõudis omanikuni eksitava lehekuulutuse kaudu, et soovib osta suvilat või maja. Selliseid ostuteateid reklaamib lehes tihti ka Linna Grupp.

MARKO SAARM

KINNISVARA

Eksitav kuulutus toob uksele maakleri

KETLIN BELJAEV
kettlin.beljaev@ajaleht.ee

Viljandimaa kinnisvaraturul võib komistada maaklerite otsa, kes reklaamivad ennast lehes kui ostjad.

1lehes on ilmunud kinnisvarakuulutusi, mis on justkui erisikute omad ja teatavad maja, suvila, korteri või garaažiboksi ostmise soovist. Tegelikult on nende taga valdavalt kaks osāühingut: Linna Grupp Kinnisvara ja Pootsman Kinnisvara. Viimati nimetatud firma osanikud on Armo Hānilene ja Mario Karro, kes varem töötasid Linna Grupis.

Ühele nende pandud kuulutusele reageeris Viiratsis elav pensionär Aini Umbra, kes soovis maha müüa oma Māhmal asuva suvila. Ta helistas kuulutuses oleval numbril ning kuigi lootis kohtuda tulevase ostjaga, viis kõne kokku hoopis kinnisvaramaakleriga.

Leping pole kivist

Armo Hānilene sõitis samal päeval Māhmale, klõpsis suvilast mõne pildi ning sõlmis Aini Umbraga maaklerilepingu. Leping sätestas muuseas, et aasta lõpuni tohib selle objekti müügiga tegelda ainult Pootsman Kinnisvara.

Uus Maa Kinnisvarabüroo Viljandi kontori juhataja Reet Raudsepp, kellel Sakala palus juhtunut kommenteerida, ütles, et ainesindusleping on iseenesest väga hea, sest see tähendab, et objekt on maaklerile esmatähtis. «Kui ühte objekti müüb mitu büroo, siis üldiselt ei pühendu sellele keegi,» selgitas ta.

Samas hoiatas Raudsepp, et lepingut sõlmides peab kindlasti veenduma, mil moel on võimalik seda lõpetada.

Pootsman Kinnisvara koostatud lepingus on kirjas, et kui allakirjutanu soovib seda enne tähtaega lõpetada, peab ta maksma 1000 eurot maakleritasu. Kõnealusel juhul on see vahendustasu, mis on kinnisvaramaaklerile ette nähtud juhul, kui 12 000 euroga müügis olev maja leiab uue omaniku.

Armo Hānilene sõnul on säte lepingusse pandud selleks, et kliendid neist nii-öelda üle ei sõidaks. «Me pole kunagi seda sada protsenti täitnud, alati oleme kokkuleppele saanud. See pole nii, et maakler inimese tunnetest ei hooli,» rääkis ta.

Mario Karro täiendas, et ta ei näe mõtet lepingul, mida saab igal ajal lõpetada — sama hästi võiks ju suusõnaliselt kokku leppida.

Pootsmani kliendil Aini Umbral pole muid etteheiteid kui see, et ainesinduslepingu sõlminud maakler pole ligi poole aasta jooksul kohale toonud ühtegi potentsiaalset ostjat. Kõik vaatajad on kindla müügisuuviga pensionär ise leidnud.

Hānilene ütles, et see ei vasta tööle ning ta on maja näidanud ligi kümnele kliendile, kellega oli Māhmale kallemaid objekte vaatama tulnud. «Et mul selle objekti võtit polnud, siis kõik vaatasid väljast ära, keegi ei soovinud sisse minna. Mis ma siis omanikule ikka helistama hakkas,» selgitas ta.

Erinevalt suurtest kinnisvarafirmadest pole Pootsmanil oma kontorit ega ametlikku kodulehekülge. Nad on ennast sisse seadnud Facebookis ning sinna ja kinnisvaraportaali kve.ee riputavad ka kuulutusi

üles. Armo Hānilene ütles, et kuulub koos Mario Karroga Viljandi kinnisvaraturul stažikamate tegijate ridadesse, olles siin objekte vahendanud juba 12 aastat.

On hullemaidki juhtumeid

Mehed olid siiralt üllatunud, et esimest korda oma tegutsemisaja jooksul pakkusid nad hui ajakirjanikule, sest ei näe enda pandud lehekuulutustes mingit vastuolu.

Karro sõnul on nad kinnisvara ka ostnud, aga tavaliselt ei käi nad siiski tarest tarre, rahapatakas taskus. Oma sõnul otsivad nad selliste kuulutuste kaudu klientidele sobivaid objekte. Et tehing teoks saaks, pole Hānilene sõnul vaja muud kui hea hinnaga head objekti.

Selliste suurte firmade nagu Uus Maa või Arco Vara töötajatele oli Pootsmani osanike tegutsemisstiil juba teada. Samal mängumaal teiste reeglitega toimetavate kolleegide suhtumine neisse pole just kiita.

Reet Raudsepp on oma klientidelt kuulnud hullemaidestki juhtumitest. Näiteks on omanik ajalehes kuulutanud, et müüb oma kinnisvara, ning selle peale on kohale tulnud väidetav ostja, kes palub luba enda tarbeks pilte teha. Mõlemisaja võtnud ostja lahku ning paari päeva pärast on objekt koos piltidega kinnisvaraportaalis müügis.

«Firma, kes on kogu aeg avalikkusele nähtav, ei tegele selliste väikeste alatute trikkidega, et inimestelt ühekordselt mingit raha välja petta,» ütles Raudsepp. Üle 20 aasta tegutsenud Uus Maa Kinnisvarabüroo on harukontorid kogu Eestis ning firma avaldab oma reklaame igal nädalal nii kohali-

ARVAMUS

MARGIT SILD,

Eesti kinnisvaramaaklerite koja juhatuse liige

Maakleri kuulutust, et ta soovib kinnisvara osta, kuigi tegelikult on eesmärk seda vahendada, saab käsitleda tarbija eksitamisena. Selline käitumine on kolleegide suhtes ebaeetiline ning samuti võiks see olla kinnisvara müüjale ohu märk, et maakleri käitumine ei pruugi ka edaspidises asjaajamises olla professionaalne ja eetiline.

Kui omanik soovib aga oma kinnisvara müümiseks kasutada maakleri abi, peaks ta sõlmima maakleriga kirjaliku lepingu ning enne allakirjutamist selle põhjalikult läbi lugema, et hiljem ei tuleks halbu üllatusi.

kus lehes, pangakontoris kui ka linnatänavatel, kus on plakatid koos maakleri näoga.

Pindi Kinnisvaras maakleri ja hindajana töötav Siirius Sikka ütles, et tema kõrva pole kuulutuse kaudu kliente hankivatest maakleritest lugusid jõudnud. «Kui neil on faktiline tööpõhi all, on see loomulikult taunitav,» märkis ta. Tema sõnul on maaklerite koda kehtestanud hea tava reeglilikku, millest lähtub iga endast lugupidav maakler. Seal on muuseas kirjas, et eksitavat reklaami avaldada ei tohi.

Aida fuajees näeb veelinnurahva jälgi

Viljandis pärimusmuusika aida fuajees on avatud näitus «Veelinnurahvas. Lennart Meri filmirännakud 1969–1988». Seni peamiselt rahvusvahelisel areenil eksponeeritud näitus on jõudnud Eestisse ja toob publikuni soomeugri rahvaid tutvustavate legendaarsete dokumentaalfilmide sünniloo.

Lennart Meri, kes oli riigipea aastatel 1992–2001, oli ka kirjanik ja filmilooja, kelle missiooniks oli jutustada eestlaste ja nende hõimurahvaste iidset lugu, otsides vastust eeskätt just väikerahvaste igavestele küsimustele.

Näituse pealkirjas nimetatud perioodil rändas Lennart Meri peaaegu igal aastal kas üksi või enda korraldatud ekspeditsioonidega tollase Nõukogude Liidu kõige raskemini ligipääsetavates piirkondades. Eriliselt paelusid teda väikerahvaste kogemused, kuidas hoida oma kultuuri elus võõrkeelse koloniseerija kiuste.

Filmirännakutest aastail

1969–1988 sündisid linatesed «Veelinnurahvas» (1970), «Linnutee tuuled» (1977), «Kaleva hääled» (1985), «Toorumi pojad» (1989) ja «Šamaan» (1977/1997). Need olid küllap esimesed rahvusvaheliselt kaalukad dokumentaalfilmid, mis annavad ülevaate soomeugri rahvaste iidsetest tavade, rituaalidest, rahvaluulest ja etnograafiast ning püstitavad põnevaid hüpoteese.

Filmide ainekogu talletamiseks tehtud ekspeditsioonide töös osales etnograaf, folklorist, kunstnikke ja kirjanikke. Näitus võtab oma moodsa ekspeditsioonipäevikuna kokku filmiretkedel nähtu ja kogetu. Fotode, meenutuste ja Lennart Meri ülestähenduste kõrval saab näha võtterühma liikmetega kaasas olnud ja kaasa tulnud esemeid ning valminud filme.

Näitus sündis mittetulundusühingu Fenno-Ugria, Eesti instituudi ja Lennart Meri Euroopa sihtasutuse koostöös. (Sakala)

Lahkus Valda Raud

8. oktoobril läks manala teele Kääriku talu vanaperenaine, tõlkija Valda Raud.

Valda Raud sündis 29. jaanuaril 1920 Tartus sõjaväelase tütreks ning õppis Tartu ülikoolis inglise ja saksa keelt. Oma esimesed tõlked tegi ta vene keelest, hiljem asus vahendama inglise ja ameerika kirjandust. Tänu Valda Rauale on eesti lugejatele jõudnud sellised teosed nagu Mark Twaini «Valitud jutustused», George Bernard

Shaw «Pygmalion», Ernest Hemingway «Ja päike tõuseb», Theodore Dreiseri «Õde

Carrie», Kurt Vonneguti «Tšempionide eine», Harper Lee «Tappa laulurästast», Jerome D. Salingeri «Kuristik rukis» ja John Fowlesi «Prantsuse leitnandi tüdruk». Tema viimaste tööde hulka kuuluvad «Keldi nägemus» ja «Keldi palved».

Valda Rauda on tunnustatud Valgetähe IV klassi teenetemärgiga. (Sakala)

Valda Raud

Vald tunnustas ettevõtjaid

HANS VÄRE

Eile Suure-Jaanis peetud ettevõtluskonverents tipnes tublimate ettevõtjate tunnustamisega. Töötajasõbralikemaks ettevõtteks valis vald Eesti Hõõvellistu, piirkonna edendajaks tunnustati Tääksi kauplus.

Parima uue tulija preemia sai ülekaalukalt Combimill, kes poolteist aastat tagasi võitis üle raskustesse sattunud Sakala saeveski ja on praeguseks kasvatanud töötajaskonna 94 inimeseni. Ettevõtluspäeva puhul kutsus Combimill inimesi ka oma saetööstust uudistama. (Sakala)

KAEBUSED

Linnaelanik sõitleb võimuga

AIVAR AOTÄHT
aivar.aotah@ajaleht.ee

Viljandlane Elle Toom, kes mullu murdis linnavalitsusega piike kodutäna remondi asjus, on nüüd uuel rünnakul ja süüdistab, et raad ei tee tema muredest väljagi.

Toom elab Lutsu tänav 4 majas, mille ees oli varem pisut enam kui meetri laiune mururiiba, kuid mulluse tänavaremondi tõttu see kadus ja asemele laoti munakivid. Elanik lubas roheluse kaitsel seista kui emalõvi, kuid linn oli tugevam.

Nüüd teatas Toom, et remondi ajal tehti trepile kahju: see on varasemast väiksem, üks aste on lühem ja viltu. Oma väitel just seetõttu ta kevadel libedaga trepile astudes ka kukkus ning murdis käeluu.

«Olen selle käega praeguseeni sama hästi kui invaliid,» lausus ta.

Trepiga on veel teinegi lugu. Toom ütles, et vanade maamõõtmisdokumentide järgi ei kuulu trepp majale, vaid hoopis linnavalitsusele, sest asub linna maal.

Kõhkluse peale, mis vahet seal on, kelle maal trepp asub, pahvatas ta: «Issand jumal! Vahet on väga suur. Kui trepp oleks maja oma, polnuks neil olnud õigust treppi lõhkuda.»

Nii ootab elanik oma sõnul nüüd, et need, kes trepi ära lõhkusi, selle linna kulu ja kirjadega korda teeksid. Samuti tuleks tema kinnitusel ette võtta uus maamõõtmine, mis võtaks trepi linna käest ära ja annaks majale tagasi.

Kodanik toob välja palju muidki hädasid

Mullune tänavaremont on Elle Toomi teada aga majale rohkemgi kahju teinud. Näiteks on tema sõnul nüüd nii, et kui auto mööda munakiviteed majast mööda sõidab, siis aknaklaasid klirisevad.

Lisaks on Toomi andmeil kahju teinud maja vundamendile, sest keldrisse on hakanud tekkima kondensvesi — varem seda häda polnud. Samuti ei ole tema väitel lahendatud maja juurest sademevee äravool ning korra on keldris isegi uputanud.

«Linnavalitsus tellis tänavaremondi projekti ja vastutab,» sõnas ta.

Toom tõi esile ka kodumaja veevarustuse mure: vesi tuleb naabermaja, Laidoneri platsi elamu kaudu, aga remondi ajal oleks võinud teha otseühenduse Lutsu tänav torustikuga. Linn jättis selle tegemata.

«Väga oluline on siinkohal ära märkida, et aprilli algul saatsin linnavalitsusele ja Veevargile avalduse, kuid nad po-

le mulle tänaseni vastanud,» lausus ta.

Toom käis välja ka mure, mille tagamaad ulatuvad aastate taha. Nimelt on hoone varasemast olnud kahe firma hallata ning 2005. aasta algul oli maja osa- või aktsiakapital 90 000 krooni.

«Aga kus see raha nüüd on?» küsis Toom ja nentis, et keegi ei oska või ei taha sellele küsimusele vastata.

Ta on nii neile kui paljudele teistele probleemidele püüdnud saada lahendust Viljandi linnavalitsusest ja -volikogust, kuid tolku pole olnud miskit.

Elanik näitas dokumendihunnikut, mis on linnaga suheldes kogunenud. Tema sõnul on linnavalitsus vastanud üldsõnaliselt, ilma ühelegi seaduseparagrahvile viitamata, et asju on kontrollitud ning kõik olevat korras. Tänavaremondi-ga seotud tehnilistele küsimustele jäeti Toomi väitel üldse vastamata.

«Tekkis mõte ka kohtusse pöörduda, kuid selleks pole majaelanikel raha. Aga asi ei saa kotis olla. See on ületanud igasugused piirid!»

Nagu elanik lisas, peaksid vähemasti viljandlased teadma, kuidas linnavalitsus linna-se muresse ükskõikselt suhtub.

Linnavalitsus ja veevärk selgitavad omalt poolt

Viljandi linnavalitsuse avalike suhete spetsialist Jorma Sepp uuris Elle Toomi kaebusi ja edastas rae kommentaarid.

«Nimetatud trepp asub küll linna maal, kuid juriidiliselt on tegemist maja osaga, mis tähendab, et trepp kuulub kindlasti majale,» lausus ta. «Linnavalitsus ei saa nõustuda väitega, et trepp on lõhutud. On äärmiselt kahju, et linnakodanik kukkus ja kätt vigastas. Kindlasti tuleb meil kõigil olla talvel hoolas ning trepid katta killustikuga, mis vähendab libedust.»

Linnavalitsus ei ole päri süüdistusega, et pärast tänavaremonti on maja juurest sademevee äravool jäänud lahendamata.

«Renoveerimise ajal rajati Pika ja Lutsu tänavale uus sademevee äravoolu kanalisatsioon ning selle tulemusena ei teki tänavale enam porilompe,» rääkis Sepp. «Seetõttu on raske nõustuda väitega, et re-

”

Aga asi ei saa kotis olla. See on ületanud igasugused piirid!

”

Kindlasti ei saa nõustuda väitega, et linnavalitsus suhtub linlaste muredesse ükskõikselt.

JORMA SEPP, linnavalitsuse kõneisik

Lutsu tänavas elav Elle Toom toob esile tänavaremondist pihta hakanud probleemid. Näiteks sai tema sõnul trepp kannatada ning tema ise sellelt kukkudes viga.

ELMO RIIG

noveerimine on muutunud täna sademevee äravoolu halvemaks. Meie teada juhib proua Toom ka oma maja sademevee Lutsu tänavale.»

Nagu Sepp märkis, on linn loonud Lutsu tänav 4 krundile otsese veeühenduse võimaluse, kuid vajaliku liitumise peab iga krundi omanik ise Viljandi Veevargiga kokku leppima. See tähendab iga kinnistu omanikule teatud kulu.

Hoone haldamise kohta ei oska linnavalitsus kommentaari anda, sest see on kahe või suurema arvu eraisikute omavaheline küsimus.

«Kindlasti ei saa nõustuda väitega, et linnavalitsus suhtub linlaste muredesse ükskõikselt,» sõnas Sepp. «Proua Toomi ning linnavalitsuse ja -volikogu vahel on olnud pidev kirjavahetus, kus talle on tekinud olukordi selgitatud ning püütud neid lahendada. Samuti on kõik osalised kohtunud nii linnavalitsuses kui Lutsu tänaval, kus kodaniku tõstatatud probleeme on selgitatud.»

Sepp lisas, et tänavu aprillis pole linnavalitsus Toomilt ühtegi kirja saanud, viimane kiri temalt laekus mullu oktoobris. Küll esitas Toom päringu eelmise aasta aprillis ja see oli seotud veetorstike ühendamise-ga. Sepp kinnitas veel kord, et kõigile küsimuste-

le on linnavalitsus vastanud ning olukordi selgitanud.

Nagu ütles aktsiaseltsi Viljandi Veevärk juhataja Toomas Porro, oli Elle Toom eelmise aasta aprillis saatnud Veevargile avalduse, et Lutsu tänav 4 kinnistu sisse ehitataks veevargiga liitumise punkt.

«Vastasime talle eitavalt, sest seaduse järgi me kinnistu sees liitumispunkti ei ehitata,» lausus Porro. «Seepeale käis Toom meiega mitu korda rääkimas ning kirjutas mullu augustis liitumistaotluse, sest Lutsu tänav 4 pole meie klient, vaid teise hoone alltarbija.»

Veevärk väljastas liitumistaotluse tehnilised tingimused ühes liitumise hinnaga.

«Pärast seda on asi katki jäänud,» lisas Porro. «Toom ütles, et tema liitumistasu maksta ei taha ning mingil põhjusel peaks ta liitumise ilma rahata saama. Sealt see konflikt tekiskiski.»

Hääletamine sai hoo sisse

STEN MAHOV
sten.mahov@ajaleht.ee

Täna kuni järgmise nädala kolmapäevani on võimalik anda oma hääle kohalike omavalitsuste valimistel nii eelhääletusel valimisjaoskonnas kui elektrooniliselt.

Viljandimaa valimiskomisjoni esimees Külle Kütt sõnas, et elektrooniline hääletamine saab alguse täna kell 9 ning kestab 16. oktoobri kella 18-ni.

«Pärast 16. oktoobrit, kaasa arvatud 20. oktoobril ehk valimispäeval enam elektrooniliselt hääletada ei saa,» selgitas valimiskomisjoni esimees.

Algus täna

Hääletada on võimalik vabariigi valimiskomisjoni veebilehel www.valimised.ee ning selleks on vajalikud ID-kaart, arvuti koos internetiühenduse ja ID-kaardi lugejaga.

Maakonnakeskustes hääletamine algas samuti täna ning kestab selle nädala lõpuni kella 12–20.

Külle Kütt nentis, et eelhääletada saab maakonna valimiskomisjoni määratud ühes jaoskonnas, milleks Viljandimaal on Viljandi spordihoones Vaksali tänav 4 asuv Viljandi valimisjaoskond number 2.

Kõigis valimisjaoskondades, ka näiteks haiglas ja hooldekodus leiab eelhääletamine aset 14.–16. oktoobrini kella 12–20.

Lisaks saab samal ajal hääletada väljaspool elukohta iga omavalitsuse määratud jaoskonnas, sealhulgas valija asukohas: haiglas, hooldeasutuses või kinnipidamiskohas. «Selleks tuleb valijal esitada eelhääletamise viimase päeva kella 16-ks kirjalik põhjendatud avaldus, mille saab saata kas valimiste jaoskonnakomisjonile või omavalitsusele,» selgitas Kütt.

Andmed veebilehel

Viljandis on inimestel võimalik väljaspool elukohta hääletada Viljandi spordikoolis. «Viljandis saavad nad hääletada valimisjaoskonnas number 2, Suure-Jaanis valimisjaoskonnas number 3 ning kõikides teistes kohtades maakonna valimisjaoskonnas number 1,» lisas Kütt.

Valimispäeval, 20. oktoobril väljaspool elukoha hääletada ei saa, sest hääletamissedelitega ümbrikke vahetatakse maakondade vahel 18. oktoobril.

Hääletamisruumi asukohta leiab koju saadetud või valija tellitud elektrooniliselt valijakaardilt, samuti kodanikuportaalist eesti.ee.

Viljandi maakonna valimisjaoskondade piirid ja hääletamisruumide asukoht on avaldatud maakonna veebilehel viljandi.maa-valitsus.ee/et/ulinfo.

AASTA AUTO
Nüüd veelgi
rohkem eeliseid

Møller Auto® Viljandi
Tallinna mnt 45, Viljandi
Telefon: 435 5340
Kütusekulu kombineeritud tsükli 3,9–5,3 l/100 km; CO₂ heide kütusekulu kombineeritud tsükli 102–124 g/km.

Das Auto.

DELUX DREAMS
TEHASE
VÄLJAMÜÜK

PARGI t 3
R kella 11-17 ja L kella 9-14

SOODUSHINNAGA
TUMBAD
hinnad alates **20€**

SOODUSHINNAGA
VEDRUMADRATSID
hinnad alates **65€**

SOODUSHINNAGA
PÄEVATEKID
hinnad alates **10€**

Voodikomplekt ROYAL DELUX
SOODUSHIND
774€
hind enne 1715 €

voodi mõõdud: 180x 200 cm
peatsi kõrgus: 140 cm

www.facebook.com/DeluxViljandi

PROGRESSIIVSED PRILLIKLAASID -50%

Näed lähedale. Näed kaugelt. Näed hea välja.
Samade prillidega.

Pakkumine kehtib 1.10 - 30.11 • **VILJANDI KAUPUS**, Lossi 26, tel: 433 3472

PRO OPTIKA
www.prooptika.ee

SUNOREK
AKNAKATTED

20 AASTAT
aastast 1993
ÕNNELIKKE KLIENTE

**Oktoobris
kõik rulood
-20%**

**Valikus
sadu erinevaid
kangaid**

**Valik rulooosid
-40% kuni -50%**

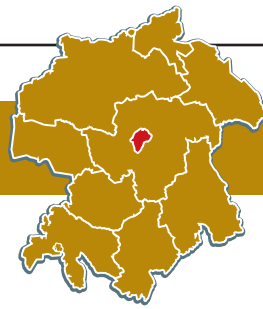
RULOOD
PAKETAKNARULOOD
VÄLISFASSAADIRULOOD
KASSETTRULOOD
MOTORISEERITUD RULOOD
KATUSEAKNARULOOD

*Kampaaniapakumised ei laiene trükitud ruloodele ja vahendatavatele Veluxi katuseaknaruloodele

Viljandi salong
Leola 53 (Home Gallery) / Tel 434 2033
www.sunorek.ee

KOHALIKE OMAVALITSUSTE VALIMISED

VILJANDI LINN

SAKALA USUTLEB LINNAPEA KANDIDAATE

Ando Kiviberg: Viljandit ei ole osatud piisavalt hästi müüa

KARL-EDUARD SALUMÄE
karl.salumae@ajaleht.ee

Viljandi pärimusmuusika keskuse looja ja pärimusmuusika festivali juhina tuntud ning pärast Tarmo Looduse taandumist Isamaa ja Res Publica Liidu (IRL) linna-peakandidaadiks kerkinud Ando Kiviberg leiab, et Eestis, sealhulgas Viljandis, on palju häid ideid, aga tulemus jääb sageli puuduliku turundamise taha.

Ando Kiviberg, teeme kõigepealt selgeks, kuidas IRL selle va rikkuse Viljandisse toob. Nii on ju teie valismaterjalides kirjas.

Seda rikkust tuleb mõista kujundlikult. Meie rikkus on inimesed.

Kui selgusid viimased rahvaloenduse tulemused, oleks minu arust kõigil linna juhtidel tulnud oma muudele tegemistele korra pidurit tõmmata, kutsuda kokku kriisinõupidamine ning hakata otsima lahendusi ja kavandama konkreetseid tegevusi, mis viiksid elatustaseme tõusuni ning pööraksid elanikkonna vähenemise kasvule. See on ikka päris karm lugu, mis Viljandiga on toimunud.

Rikkus seisneb seega rahvarvu kasvule pööramises.

See tähendab kõiki neid tegevusi, mis on seotud töökohtade loomise, elukeskkonna olulise parandamise ning Viljandi ressursside ja potentsiaali maksimaalse ärakasutamisega. Ma näen, et Viljandis on valdkondi, kus arenguvõimalused on väga suured.

Nimetage palun mõni neist.

Esimene on turismi- ja teenusemajandus. Loodus on Viljandile kinkinud suurepärase linnaruumi. See, et Viljandis on puhkemajandus toppama jäänud, on lausa kahetsusväärne.

Teisena tuleb kindlasti nimetada tarku töökohti. Viljandis on eeldused selleks, et siin saaksid tegutseda infotehnoloogiaeetevõtted. Näiteks hea internetiühendus ja vabad kontoripinnad. Paraku on linna võimalusi potentsiaalsetele uutele tulijatele vähe tutvustatud.

Kolmas valdkond on loomemajandus. Kultuuriakadeemia ning seal õpetatavate erialade ja inimeste rakendamise võimalused annavad meile selles vallas suure kasvuruumi.

Loomeinkubaator meil on, seega peaksid näiteks väikesed käsitööettevõtted ja miks mitte ka rahvuslikul moel keskendunud ettevõtted siin jalad alla saama. Ent ma ei näe, et seda

võimalust oleks täiel määral ära kasutatud.

Eestis on palju häid ideid ja isegi oskusi neid ellu viia, aga majanduslik edu jääb tihti peale tulemata seepärast, et me ei oska oma ideid maha müüa.

Kust me võiksime seda õppida?

Selle kohta on võtta päris hea paralleel ajaloost. Viljandi kunagine linna- ja linnapea August Maramaa ei peljanud tuua vajalike oskustega inimesi mujalt Eestist sisse ning nende oskuste eest maksta. See aitas linnal kujuneda muljetavaldavaks sisemaiseks kuurordiks. Ma näen, et viimastel aastatel pole Viljandis olnud kaasata kohalikke helgeid päid ja veel vähem kasutada mujalt pärit spetsialiste.

Koostöö on minu meelest üks väga oluline märksõna. Avatust ja koostöövalmidust on Viljandis nappinud. Otsuse kandideerida tegingi eelkõige sellest ajendatult, et näen võimalust muudatuse ellu viia.

Usun, et minu kõige suurem tugevus on luua meeskond ja see tööle panna. Suuri asju ei saavutata mitte kunagi üksinda.

Mis saab folgist ja pärimusmuusika aidast, kui te peaksite linna-peakohale asuma?

Need käivad ilusti edasi. Inimene, kes minu kohale asuks ja pärimusmuusika keskust juhtima hakkaks, on leitud ning ta on selleks nõusoleku andnud.

Mis puudutab pärimusmuusika festivali, siis see on minu laps ning mul on jaksu ja tahtmist selle pealikuna jätkata.

Kas linna-peakametiga paralleelselt? On see ikka jõukohane?

Kes teeb, see jõuab. Olen suutnud ka riigi muinsuskaitseametis juhtimise kõrvalt distantssilt festivali korraldamist vedada. Enamikul on põhitöö kõrval hobi ja harrastused. Festival on minu hobi ja kutsumus.

Te ei oelnud oma järeltulija nime.

Anname sellest teada, kui aeg on küps.

Kuuldavasti on teil võrdlemisi autoritaarne juhtimisstiil. Kas te võtate selle omaks?

Ma ei tea, kust selline kuuldus pärineb. Minu elus on olnud momente, kui olen jõuliselt käitunud, kuid siis on see ka vajalik olnud.

Ma olen meeskonnamängija. Seda väidet võivad kinnitada inimesed, kellega ma praegu koos töotan.

Kui keegi annaks teie praegustele alluvatele võimaluse rääkida neist asjadest nii, nagu need on, siis kas te kardaksite midagi?

Üldse mitte. (Jääb pärast kiiret vastust mõttesse ja pahvatab siis naer-

ma.) Väga hea küsimus! Miks ma peaksin kartma?

Teatavasti käidi teie nimi IRL-i linna-peakandidaadina välja alles pärast Herfordi skandaali ning Tarmo Looduse taandumist. Kas te tunnete end nii-öelda varuvariantina?

Kindlasti mitte. Paljud minu sõbrad ja tuttavad, kes on linna juhtimise ja erakonnaga pikemat aega seotud olnud, on oelnud hoopis: «Lõpuks ometi, Ando. Andis seda aga oodata.»

Ma tajun praegu suurt toetust. Poolehoidu on meeldiv ja innustav kogeda.

Siit võib välja lugeda, et ettepanek asuda Viljandi linna-peakohta jahtima on teile juba varem tehtud, aga te olete ära oelnud.

On tehtud. Ja olen ära oelnud. Aga praegusel juhul oli nii, et tund aega enne, kui mulle jõuti ettepanek teha, olin ma endamisi selle variandi läbi mõelnud ja jaatavalt vastanud. Reageerida tuli ruttu ja otsustavalt, sest sündmused arenesid väga kiiresti.

Põhjus, miks ma otsustasin hakata linna-peakohta, oli see, et silmapiiril terendas reaalne võimalus Viljandi arengus midagi suuremat ära teha. See on võimas väljakutse.

Kuidas suhtusid teie erakonnakaaslased IRL-i valimislubadusse kehtestada tasuta bussisõit?

See tekitas poleemikat, aga niisuguse lubaduseni jõudsime üpris loogilist teed pidi. Kõigepealt hakkasime arutama eakatele prii bussisõidu lubamist. Leidsime, et seda on vaja teha ja selleks tuleb raha leida. Seejärel jõudsime õppuriteni ja sealt edasi laiemale ringile, et töөлkäimise kulusid vähendada.

Kui vaagisime kõiki asjaolusid, nii et juures olid ka arvutused, mis see maksma läheks, leidsime, et see on teostatav hea idee. Ei ole ju saladus, et Viljandi maakonnas on elatustaseme näitajad praegu Eesti kõige madalamad.

Meid võib populismis süüdistada, aga minu arust peab niisuguses olukorras tegema kõik selleks, et toimetuleku erinevusi tasandada. Ühest küljest kummitab Viljandit tööpuudus, kuid teisalt ka töökäte nappus. Tasuta bussisõit võimaldaks rõngasvalla ja miks mitte mujalt maakonnast pärit inimestel lihtsamini Viljandisse tööle käia. See oleks ju väga suur asi.

Mis saab siis, kui riik käsib linnal oma populism ise kinni maksta ja lõpetab bussisõidu doteerimise?

Kindlasti ei langetaks me sellist otsust riigist kuidagi mõõ-

da minnes. Me eeldame, et suudame säärase sammu veenvalt põhjendada.

Kellega moodustaks IRL koalitsiooni kõige meelsamini?

Ma ei tea, kellega IRL koalitsiooni moodustaks, aga tean, kellega Ando Kiviberg seda teeks.

Nii...

Ando Kiviberg moodustaks linnavalitsuse kõigi võimekate ja juhtimisvõimeliste inimestega. Siin ma sooleerin, sellist avaldust ei ole kusagil «staabis» kooskõlastatud. Kogu potentsiaal, hoolimata kellegi erakondlikust taustast, tuleb linna heaks tööle panna. Me võime seda tinglikult laiaks koalitsiooniks nimetada. See, kes on tubli ja jagab mingit valdkonda hästi, tuleks punkti võtta.

Reaalsuses tuleb teil teha valikuid.

Kui elu sunnib, siis tuleb neid teha.

Praegu selleks veel sunnitud pole.

Sahistatakse sellest, et IRL on sotsidega koostöö tegemisest vägagi huvitatud. Mis te selle kohta kostate?

Kõik neli erakonda räägivad praegu kõigiga läbi.

Möönan, et kui IRL teeb valimistel tubli tulemuse, siis võime osutada kaalukeeleks. Aga see eeldab, et me toepoolsest teeme tubli tulemuse.

Mida teie kõhutunne selle kohta ütleb?

Olles inimestega rääkinud, tundub, et suhtumine meisse on väga positiivne.

Kui palju võis IRL-i tulemusele kahju teha Herfordi skandaal?

Kindlasti tegi see kahju ja on neid inimesi, kes on seetõttu IRL-ile selja keeranud. Teisalt on mul andmeid, et minu linna-peakandidaadiks asumine on pooldajaid juurde toonud. Nii et mine tea, kuhu see «möödik» lõpuks langeb.

Kas IRL tuli teie meelest skandaalist hästi välja?

Alustama peab sellest, et niisugust jama poleks olnud üldse vaja. Samas tuleb olla aus ja õiglane ning tõdeda, et need, kes selles halvamaigulises juhtumises osalesid, tegid üpris kiireid otsuseid ja andsid oma tegevusele adekvaatse hinnangu. Minu meelest käitusid nad nii, nagu on headele poliitikutele tavaks.

Isamaa ja Res Publica Liidu Viljandi linna-peakandidaat Ando Kiviberg ütleb, et valismaterjalides lubatud rikkus seisneb kõigis neis tegevustes, mis on seotud töökohtade loomisega, elukeskkonna parandamisega ning Viljandi ressursside ja potentsiaali maksimaalse ärakasutamisega.

MARKO SAARM

PUULEHED

Sügisene värvidemäng kannab endas keerukaid protsesse

ÜLLAR PRIKS
yllar.priks@ajaleht.ee

Ilmade jahenedes pakub loodus värviküllast vaatamängu: aina madalamalt üle taevakaa-re libisev päikeseratas teeb kolletuvatele metsatukkadele lohutavalt pai ning karged tuuleilid annavad aimu paratamatust lõpust.

Peagi tuleb kogu sellel ilul mullaks muutudes uuele ringile minna.

Sellest, mis täpsemalt leiab sügisel aset Maal elu säilimise eest vastutavate taimede sees, rääkis Sakalale Tartu ülikooli ökoloogia ja maateaduste instituudi dotsent Arne Sellin.

Arne Sellin (pildil), miks puud sügiseti lehed maha heidavad? Kõik ei heida.

Heitlehiste ja igihaljaste liikide elustrateegia on erinev. Samuti on erinev nende lehtede ehitus.

Heitlehiste puude lehed ei talu talviseid ilmastikutingimusi, parasvöötme põhjapool-ses osas ootavad neid sügisel talvel aga madalad temperatuurid. Igihaljaste liikide lehe ehitus on hoopis teistsugune ning neis toimivad kaitsemehhanismid, mis aitavad madalaid temperatuure taluda.

Heitlehistel liikidel on evolutsiooni käigus kujunenud selline kohastumus, et saades keskkonnast signaale talve lähenemise kohta, hakkavad nad külmaks perioodiks ettevalmistusi tegema. See tähendab midagi palju enam kui ainult lehtede langetamist. Näiteks püütakse vähendada ressursi-

Toitained on lehest puusse transporditud ning peagi hõljutab tuuleilid ta väljateenitud puhkusele.

3 x ELMO RIIG

de raiskamist: lehtedest kantakse toitained välja. Lämmastikuisaldus väheneb neis kesksuuga võrreldes kaks-kolm korda.

Põhjus pole muidugi alati madalas temperatuuris. Ka sooja kliimaga aladel on se-sonseid metsi. Seal heidavad puud lehed ära pika põua-perioodi tulles, sest need ei talu nii suurt veedefitsiiti.

Mis lehes täpsemalt juhtub? Miks see värvi muudab?

Lehele annavad värvi mitmesugused fotosünteesilised pigmendid. Ka suvel on nad kõik seal olemas, aga et ülekaalus on klorofüllid, on leht roheline.

Samal ajal on lehes oranži värvust andvad karotinoideid ja kollasetoonilised ksantofüllid. Kui sügisel ressursside kokkuhoidmiseks kloroplaste lammutama hakatakse, ilmuvad teised pigmendid nähtavale.

Klorofüllid on paigutatud kloroplastide membraanide peale. Membraani põhikomponendid on laias laastus valgud ja rasvad, kusjuures väikeses ülekaalus on valgud. Valgud on aga olemuselt lämmastikuühendid ja üles ehitatud aminohapetest. Lämmastik on selline toitelement, mille kättesaadavus määrab taimestiku kasvu kõige enam. Talve lähenedes hakatakse lehtedest neid ühendeid välja kandma ning paigutatakse tüvesse ja juurtesse ehk säsiikiirtesse.

Näiteks vahtral ja haaval lähevad lehed sügisel hoopis lillakaspunaseks.

Kas sellepärast, et nende lehtedes on teist värvi pigmendid peidus?

Seal toimub teistsugune protsess. Uusi värvaineid sünteesitakse hoopis juurde. Need on antotsüaniinid: puna-sini-lillad pigmendid. Võõrliikidest on sama protsessiga veel meie kodu-aedades leiduvad forsütiad ja äädikapuud.

Kümme-viisteist aastat tagasi oli veel lahendamata, miks on vaja pigmente juurde sünteesida, kui lehtede kadu ja talve tulek on niigi kindlad. Selgus, et nende pigmentide ülesanne on kaitsta fotosünteesi süsteemi liigse päikese kiirguse eest.

Et klorofüllid jääb vähe-maks, jääb vähemaks ka kiirgust neelavat süsteemi. Nendele taimedele on otstarbekam klorofüllid ja kloroplastid lõh-kuda, sealt lämmastikuühen-

did välja kanda ning sünteesi-da energeetilises mõttes suhte-liselt odavaid antotsüaniine. Ühelt poolt hakatakse süsteemi lammutama, ent samal ajal üritatakse hoida fotosünteesi-list süsteemi käigus. See on justkui kompromisslahendus.

Suvel on õhus palju tolmu, mis sügisest vihmadega ära pestakse. Seega võib päikese-kiirgus sügisel keskpäeval ol-la väga intensiivne. Isegi kui ta pole võrreldav südasuvisega, on pigmentsüsteemid juba muutunud. Et asi kollapsiga ei lõpeks, on neid abipigmente tarvis.

Nii et lehed muutuvad vär-viliseks just päikese paisteliste ilmadega, ehkki inimesed ki-puvad seda seostama madala-te temperatuuridega. Kõrg-rõhkkonnaga, kui on kuiv ja päike paistab, kaasnevad liht-salt ka selge taevaga öökülmad.

Päikese kiirgus on siis sügisel teistsugune kui suvel.

On kolm signaali, mille järgi taim talve lähenemise ära tun-neb. Üks on temperatuuri lan-gemine. Teise signaali annavad muutused fotoperioodis: ööpäeva valge osa lüheneb ja pime osa pikeneb. Taimel on seda infot vastu võtvad fütö- ja tsütokroomid, keerulised füsioloogilised pigmentsüsteemid ning nad reageerivad valge osa lühenemisele.

Kolmandaks signaaliks on muutused valguse spektraalses koostises. Valguse kvaliteet pole enam sama mis suvel. Nähtav valgus algab violetsest ja lõpeb tumepunase lainelaga. Erinevad lainepikkused koos annavad meile valge valguse. Sõltuvalt sellest, kui kõrgelt päike käib, muutub mingil määral valguse spektraalne koostis.

Sügisel käib päike järjest madalamalt ja langevate kiirte nurk muutub. Sellega koos suu-reneb pikalainelise ehk puna-se spektriosa tähtsus. Ka seda on taimed suutelised registre-ri-ma.

Inimsilmale on punane valgus kõige paremini nähtav südalvel. Jaanuari külmal pärastlõunal heidab päike lu-misele maastikule valdavalt punakat valgust. Kesk-suvel me päeval sellist valgust ei näe.

Need kolm signaali käivitavadki toitainete lehest välja-kandmise, kloroplastide lõhku-mise ja teiste pigmentide näh-tavaletuleku.

Kui hea ja parem on lehest viidud, siis saabub käsk te-mast lahti lasta.

Toitainetesaldust hakatakse lehtedes vähendada tasapisi juba suve teisel poolel, sügisel see protsess kiireneb. Lehe-rootsu alusel on piirkond, mi-da nimetatakse eraldusvööt-meks. See omakorda jaguneb kaheks: eraldus- ja kaitseki-hiks. Eraldusvöötme rakkudes toodetakse signaalide põhjal hüdroliitilisi ensüüme, mis hakkavad lagundama rakukes-tasid.

Taimekudede ehitus on sel-line, et ühe raku kest pole tei-sega vahetult kokkupuutes, vaid nende vahel on siduv «mört» — kesklamell ehk vahe-lamell, mis koosneb põhiliselt pektiinist. Rakukest koosneb põhiliselt tselluloosist. Haka-takse tootma pektinaasi ja tsel-lulaasi — orgaanilisi ühendeid lagundavaid ensüüme. Selle tulemusena muutuvad raku-kesta ja kesklamelli omadused ning side nende rakkude vahel nõrgeneb.

Järgneva töö teevad ära le-he raskus ja tuulehoog. Leht murdub valutult lahti, sest side on juba nõrk. Taimeoksa poole jääb kaitsekiht, mis tekkiva haava korgistuvate rakkude abil suleb. Samuti blokeeritakse varrest lehte kulgevad juht-kimbud.

Ettevalmistused käivad kõik komplekselt.

Kuidas seletada paari lausega lahti fotosünteesi mõiste?

See protsess on kogu orgaani-lise aine tootmise aluseks pla-needil Maa. Rohelised taimed on tänu oma ehitusele võimeli-sed väga lihtsatest õhus leidu-vatest anorgaanilistest ühendi-test veest ja süsihappegaasist ning mullas leiduvatest mine-raalsooladest, kasutades päi-keselt Maale saabuvat valgus-kvantide energiat, looma or-gaanilist ainet.

Esimesed öökülmad kingivad lehtedele jääkristallidest sallid.

Leht saab oma värvi pigmentide abiga.

VABA AEG

Toimetaja KAIE MÖLTER, 433 0041, sakala@ajaleht.ee. Kuulutused tel 433 0062, kuulutused@sakalakirjastus.ee

TEATER

Viljandi nukuteatris näeb täna kell 11 etendust «Magus linn». Lossi tänav 31. Tel 433 4295.

KINO

Männimäe salongkinos linastub täna kell 18 film «Kust tuleb tolm ja kuhu kaob raha» ning kell 20 «Soovin, et oleksid siin». Lisainfo veebist www.mannimaja.ee, Riia maantee 52-d, Viljandi. Tel 435 4845.

Juhan Nõpsi nimelises tasuta vabaõhukinos Sakala keskuse ja kaubamaja vahel täna kell 20 «Kust tuleb tolm ja kuhu kaob raha». Selga panna soojad riided, korraldaja pakub sooja teed.

KONTSERT

Pärimusmuusika aidas on täna kell 13 kontsertkohtumine, kus astuvad üles Olav Ehala ja Nele-Liis Vaiksoo. Tasuja puistee 6, Viljandi. Tel 434 2070.

Sakala keskuses leiab 19. oktoobril kell 19 aset Maarja-Liis Ilusa kontsert «Taas kui kohtume». Tallinna tänav 5, Viljandi.

ÜRITUSED

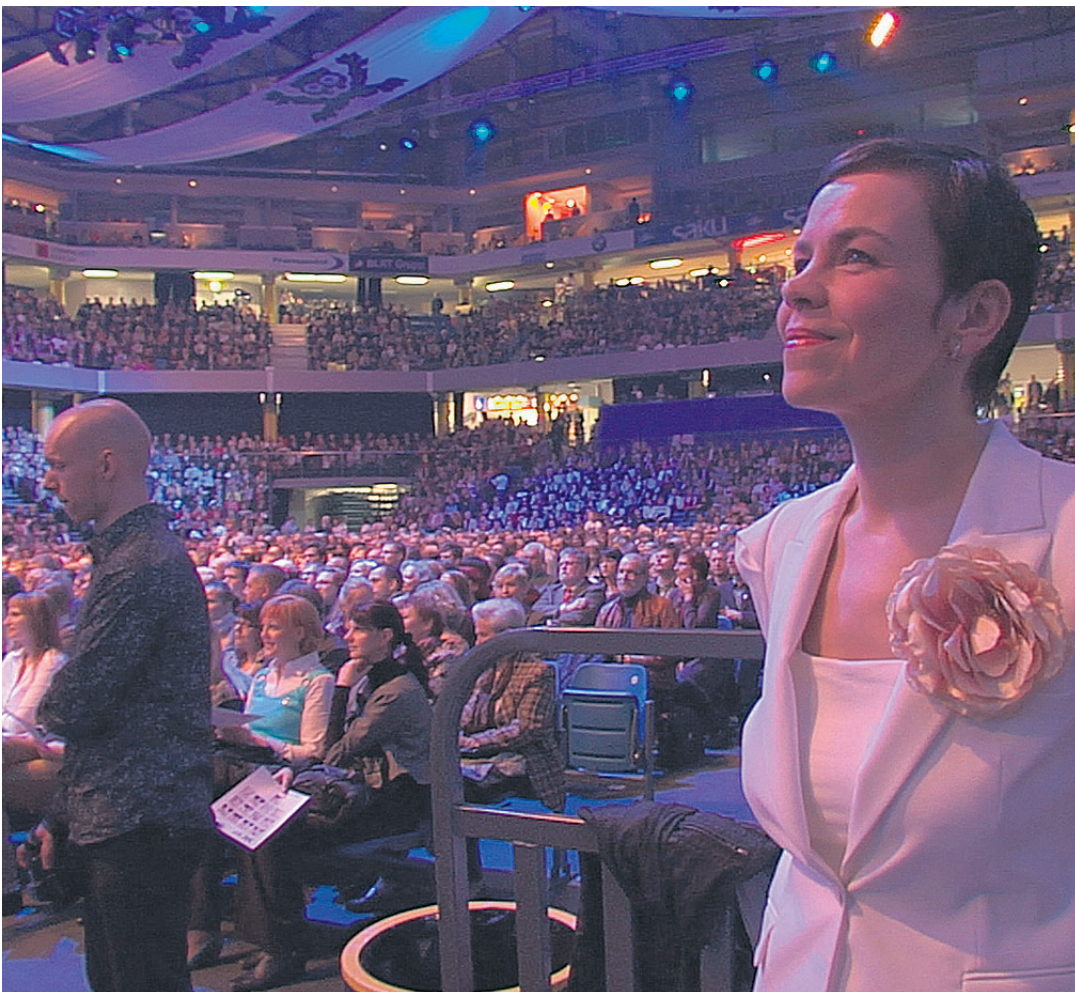
Viljandi muuseumis avatakse täna kell 16 näitus kirikusümboolistest «lgaviku märgid — sümbolitesse talletatud tarkus». Johan Laidoneri plats 10. Tel 433 3316.

Diabeetikute seltsi teabepäev leiab aset 11. oktoobril kell 12 Posti tänav 20, Viljandi. Käsitööd väljapanekuks tuua kella 11-ks.

Kaja klubi koosviibimine on 11. oktoobril kell 15 Eha tänav 4, Viljandi. Kõlla tuleb Viljandi linna. Info telefonil 5340 2035.

Viljandi vanakraamiturg ootab kauplajaid ja ostjaid 12. oktoobril kell 10 Viljandi raekoja pargis. Info tel 5667 5930 ja 522 5296.

Elurõõmu klubi koosviibimine on 12. oktoobril kell 14 Eha tä-

Täispikk dokumentaalfilm «Kust tuleb tolm ja kuhu kaob raha» on Ene-Liis Semperi ja Tiit Ojasoo film, mis näitab manipulatsioone, emotsioone, hirme, bravuuri ja tahet. Film linastub täna Männimäe salongkinos ning Juhan Nõpsi nimelises tasuta vabaõhukinos Sakala keskuse ja kaubamaja vahel.

KAADER FILMIST

nav 4, Viljandi. Info telefonil 5394 8158.

Viljandi represseeritute klubi sügispidu on 13. oktoobril kell 13 Sakala keskuses Tallinna tänav 5, Viljandi. Oodatud on sügis-kompositsioonid. Mängib Lustipill.

Viljandimaa tarbijakaitse ühingu teabepäev on 14. oktoobril kell 14 Eha tänav 4, Viljandi. Kohutume saadikukandidaatidega. Osavõttust teatada telefonil 434 5559 või 552 8549.

NÄITUSED

Viljandi linnagaleriis raamatukogu kolmandal korrusel saab vaadata Viljandi gümnaasiumi õpilastööde näitust. Lasteosakonnas on 12. oktoobrinil avatud Marianna Oklejaki raamatuil-

lustratsioonide näitus «Kunigas ja võlur». Tallinna tänav 11/1. Tel 433 8660.

Karksi valla kultuurikeskuse teise korruse fuajees on oktoobri lõpuni näitus «Potatoprint». **Sinises saalis** 31. oktoobrinil Helgur Lassi värvilised joonistused «Teetähised». Viljandi maantee 1, Karksi-Nuia.

Kondase keskuses on 24. oktoobrinil Villu Plingi ja Silja Saarepuu videonäitus «Tagalased», 27. oktoobrinil Peeter Lauritsa fotonäitus «Taevaatlus», 10. novembrini Jasper Zoova isikunäitus «Jaamad ja loomad», 1. detsembrini Seaküla Simsoni skulptuurinäitus «Paugutaja Seaküläst». Püsiekspositsioonis on Paul Kondase maalilooming Viljandi muuseumi kogust. Pikk tänav 8, Viljandi. Tel 433 3968.

Mulgi Ukuvaka ruumes on oktoobri lõpuni pärandkultuuri aastale pühendatud näitus «Oh aegu ammuseid». Avatud tööpäeviti kella 11—17. Kooli tänav 2, Abja-Paluoja.

Sakala keskuse jalutusaalis näeb 1. novembrini Maie Kaasi fotonäitust «Ajast ja arust». Tallinna tänav 5, Viljandi.

Suure-Jaani külastemajas on 30. novembrini Vilja Prometi meremaalide näitus «Merele truul». Ilmatari tänav 3-a. Tel 551 5932.

Viljandi maavalitsuses näeb Margot Laidonäri loodusfotosid. Vabaduse plats 2. Tel 433 0400.

NIMEPÄEV

Täna nimepäevalised on Karmo, Varmo ja Võso.

NALJAD

Karlsson tukub oma töölauda taga. Osakonnajuhataja läheb mööda ja teeb talle märkuse: «See pole küll kellegi kord, magada töö ajal!» — «Aga ma ei teegi seda.» — «Mida te ei tee?» — «Ma ei tööta, vaid lihtsalt magan.»

Sõjaväes rivistatakse reamehed üles. Kindral räägib, et on pakkuda töö väga lisaale sõdurile, kes seda tahavad, astugu samm ette. Kõik peale ühe astuvad pika sammu. Kindral küsib, miks ainus reamees ei reageerinud. Sõdur vaatab talle pikalt otsa ja ütleb: «Ei viitsinud.»

Kord andis mees oma poja le nõu, et kui too tahab kaua elada, peab ta igal hommikul maisihelveste peale natuke püssirohtu raputama.

Poeg tegigi nõnda ja elas 93-aastaseks. Kui mees suri, jättis ta endast maha 14 last, 24 lapselast ja 38 lapselapselast ja viiemeetrise augu krematooriumi seinale.

Mees tuleb koju, täis kui tarakan.

Naine: «Kus sa siis nüüd ringi aeesid, vana siga?»

Mees: «Sa ei usu, kallis. Astun, astun, äkitselt tuleb nurga tagant auto ja sõidab mu pikali. Ärkan üles ja siis tulevad hobused ning kohe kapjadega otsaette. 15 minuti pärast ärkan jälle üles, kui lennuk oma tiibadega mu taas pikali sõidab.»

Naine: «Valeta aga valeta, vana tõbras!»

Mees: «Kui ei usu, küsi lõbustuspargist karusselli-mehe käest!»

VILJANDIMAA SPORDILIIT

58. LINNAJOOKS

13. oktoober 2013

10.30	Lastejooksude stardid, 5—12-aastastele lastele (Vabaduse plats)
11.00	Kepikõnni start (Vabaduse plats)
11.45	Rahvajooksu start (Vabaduse plats)
12.00	Põhijooksu start (Vabaduse plats)

Põhijooks 13,7 km
Rahvajooks 5 km **UUS**

Kepikõnd 10 km
Lastejooksud 400-600 m

Registreerimine
Eelregistreerimine internetiaadressil www.sportinfo.ee/linnajokks ja tööpäeviti kl 9.00—12.00 Viljandimaa spordiliidu kontoris (Vaksali t 4, Viljandi). Interneti teel registreerimine lõpeb 11. oktoobril kl 24.00 ja spordiliidu kontoris 11. oktoobril kl 12.00. Võistluspäeval saab registreeruda ainult spordiliidus kl 9.00—11.30 sularaha eest. Kõigile Sakala tellijatele (tellimiskaardi esitamisel) on 10. oktoobrinil registreerimine soodsam!

Võistluskeskus on Viljandi spordihoones.

Info tel 435 1576 / e-post spordiliit@viljandimaa.ee

60+

Laupäeval, 12. oktoobril ilmub järjekordne

AJAKIRI ELUKOGENUD INIMESELE

Ajakiri kõigile Pärnu Postimehe, Sakala, Virumaa Teataja, Järva Teataja ja Valgamaalase tellijatele **TASUTA!**

Kodune raamatukogu ei maksa praegu enam suurt midagi. Vananedes **lõhnataju** nüristub. **Kindlustus** päästab koduta jäämisest. Patsiendi vanus ei takista **ravimist**. **Raudrohi** on kaunis ja kasulik. Moekad **kõnnikepid** ja tasakaal. Isevärki asjad. Juustu **tervislikum vend**.

Väljaandja

Ühinenud Ajalehed

SPORT

Toimetaja MADIS LUIK, 433 0043, madis.laik@ajaleht.ee

6

Täna kell 18.45 algab Sürgave-re spordihoones viies kohalik naiste võrkpallisari. Viiest etapist koosneval turniiril osaleb tänavu kuus naiskonda: Imave-re, Kõpu, Saarepeedi, Suure-Jaani, Tarvastu ja Viiratsi.

VÕRKPALL

Anu Ennok naudib tööd Soome parimas klubis

MADIS LUIK
madis.laik@ajaleht.ee

Teist hooaega Soomes elukutselise võrkpallurina alustav viljandlanna Anu Ennok ootab tänavu selle riigi meistri tiitlit ja karikat ning kõrget kohta ka Euroopa sarjas. Need eesmärgid on seadnud tema uus tööandja LP Viesti.

21-aastane Viljandi spordikooli kasvandik liitus Salo väikelinnas treeniva Soome parima võrkpallinaiskonnaga tänavu augustis. Eelmisel hooajal pälvis ta Oriveden Ponnistusega Soome meistrivõistluste pronksi.

Nagu Ennok ise ütles, ootab ta algavat hooaega huviga ning eesmärgid on küll kõrged, kuid mitte utoopilised.

Klubihooaja ametlikul tutvustusel teisipäeval Salos nimetas LP Viesti juhtkond sihina kodumaal mulluse edu kordamist ning edukat esinemist Euroopa võrkpalli konföderatsiooni karikavõistlustel ehk CEV Cupil.

«Oleme hooajaks korralikult valmistunud, naiskond on tugev ja hästi komplekteeritud,» kinnitas väljakul nurgaründaja positsioonil olev Anu Ennok, kes on üks kolmest klubis mängivast välismaalasest. Peale tema on Viesti koosseisus temporündaja Dubravka Rakic Serbiast ja sidemängija Viktoria Polishchuk Ukrainast.

Ennoki ütlemist mööda on võistkonnas igale väljakupositsioonile mitu võrdset mängijat. «Põhikoosseisu väärivaid nurgaründajaid on meil kolm, lisaks nooremad, kes aeg-ajalt mängupraktikat saavad. See tõttu tuleb väljakul mõnikord

ka diagonaalründaja kohustusi täita.»

Võistkonna eestlannast liige on hooaja eel peetud kontrollturniiridel ja kohtumistel näidanud heal tasemel võrkpalli ning teeninud treenerite usalduse. Põhikoosseisu liikme staatuse hoidmise nimel tuleb aga kogu aeg tööd teha ja end tõestada.

«Trenni tehakse siin muidugi kõvasti, aga naiskonnasine konkurents pole rikkunud meie suurepärase sisekliimat,» kõneles Anu Ennok «Nii-öelda ussitamist, mida võib naiste seltskonnas vahel ette tulla, meil pole. Üpris tavalised on ühised istumised ja treeninguvälised ettevõtmised. Muidugi kui hooaeg algab, jääb nende tarvis üha vähem aega.»

Samuti kiitis Ennok klubi juhte ja treenereid. «Meie töö on võrkpall, kõik ülejäänud on ametnike ja treenerite teha,» lausutas.

Tänavu Eesti klubideta peetavate Soome naiste meistrivõistluste esimesed kohtumised on eeloleval laupäeval. Tiitlikaitsja LP Viesti alustab hooaega, mängides võõrsil mulluse hõbeda Kangasala naiskonnaga.

«Graafik tuleb väga tihe. Võrkpallivaba päeva pole vist enne detsembrit ette näha. Ehk pool päeva vahel saab,» nentis Ennok.

Veel võistkonnale püstitatud eesmärkidest kõneldes leidis viljandlanna, et koduse sarja meistri tiitlit ja karikavõitu soovida on nii LP Viesti mängijatel kui fännidel igati loomulik.

«Loodetakse ka edukat eurosarja hooaega, aga üldiselt ollakse realistid: on selge, et tugevatele Itaalia ja Venemaa klubidele on meil väga raske vastu saada. Seal sõltub ju väga palju ka loosist,» lisas ta.

LP Viesti esimene vastane CEV Cupi avaringis on Šveitsi

Eelmisel hooajal Oriveden Ponnistuse naiskonnas Soome meistrivõistlustel pronksmedali pälvinud Anu Ennok on sel hooajal ametis Salo LP Viestis. Pilt on tehtud mullu, kui Ponnistus pidas Viljandis ühisliigakohtumise.

klubi Schaffhausen, kellega ta kohtus ka möödunud nädalavahehetusel Saksamaal peetud kontrollturniiril.

«Saksamaal võitsime meie, aga kuuldavasti saavad nad en-

ne euromänge veel täiendust. Üldiselt tundus Schaffhausen meile päris võimetekohane võistkond olevat,» rääkis Ennok.

Kohtumine Schaffhauseni

naiskonnaga leiab aset 22. oktoobril Šveitsis.

«Vaatame, mis hooaeg toob. Praegu on kõik hästi: tervis on korras ja mänguisu suur,» võttis Anu Ennok jutu kokku.

Tulevik sai Rakveres kuiva kaotuse

ALVAR LOOG,
jalgpallihuviline

Pühapäeva pärastlõunal kaotas Viljandi Tulevik võõrsil 0:3 Rakvere Tarvasele ning turniiritabelis jätkab ta viis voo enne hooaja lõppu seitsmendal kohal.

Nädal varem kodus dramaatilisel moel 3:2 Vändra Vaprust võitnud Tulevik suutis Virumaal selle positiivse emotsiooni pealt mängida kõigest ühe

poolaja. Pärast vaheaega sai kiiresti selgeks, et Tarvaselt punktide röövimiseks tal püsirohtu ei jagu.

Avapoolae möödus võrdses heitluses. Kusjuures Tulevik mängis endast kaheksa punkti enam kogunud ning hooaja lõppemise järel suure tõenäosusega meistriliiga üleminekumängudele siirduva Tarvase kodus temast innukamalt ja loovamalt. Tabamuseni jõudmiseks nappis Tulevikul vastaste trahvikastis ja selle lähedal sõõmutäpsust ja -kiirust.

Tarvase sirgjooneline pika palli taktika tõi seevastu edu

juba kohtumise 19. minutil, kui tema ründaja pääses vastamisi Tuleviku väravavahi Rain Vessenbergiga, kes halvima ärahoidmiseks penaltiväärilise vea tegi. Halvim ise tuli väikesel hilinemisega ikkagi, sest Alari Aunapuu saatis palli 11 meetri karistuslöögist Vessenbergi selja taha.

Tulevik otsis ja üritas, kuid rünnakul ei õnnestunud tal kogu kohtumise vältel vastaste väravale märkimisväärset ohtu kujutada: Tarvase väravavaht ei pidanud 90 minuti jooksul tegema ühtegi suuremat tõrjet.

Väljakuperemeeste surve

Tuleviku väravale muutus eriti lämmatavaks teise poolaja algul ning mitmel puhul päästis Viljandi meeskonda vaid ime. Ehk teisisõnu kodumeeskonna mängijate hooletus: publiku ahastusohete saatel löid nad palli järjepanu tühjast väravast mööda või posti.

Kasutades ära Tuleviku kaitseliini positsioonivigu ja passiivsust, õnnestus Tarvasel oma eduseisu suurendada 77. ja 82. minutil. Sellest peale polnud võitjas enam kahtlust.

Viis voo enne esiliigahooaja lõppu paikneb Tulevik turniiritabelis endiselt seits-

mendal kohal, üks aste kõrgemal praegu esiliiga B üleminekumängudele viival kaheksandal real asuvast Vändra Vaprusest, kes on kogunud kolm punkti vähem. Tartu SK 10 ja Tartu Tammeka teise kontol on vastavalt kolm ja neli punkti enam kui Tulevikul.

Viljandi esindusel jääb mängida veel võõrsil Kiviõli Irbisega ja Tallinna Levadia teise ning kodus Tartu Tammeka teise, Jõhvi Lokomotivi ja Tartu SK 10-ga. Seega on kõik tema enda kätes. Järgmise kohtumise peab ta eeloleval pühapäeval kell 14 Kiviõlis Irbisega.

Tartu t 8, 71020 Viljandi
Üldtelefon 433 0040
Faks 433 4275
Internet: http://sakala.ajaleht.ee/
e-post sakala@ajaleht.ee
Reklaami telefon 433 0063, faks 433 0080
Kuulutuste faks 433 0066
e-post reklaam@sakalakirjastus.ee, kuulutused@sakalakirjastus.ee
Klienditeenindaja-sekretär
Marge Ira 433 0040
Peatoimetaja Hans Väre 433 0050
Peatoimetaja asetäitja
Marko Suurmägi 433 0042
Vanemtoimetaja
Rannar Raba 433 0051
Toimetajad
Maarja Möldre 433 0082
Anu Arak 433 0082
Arvamustoimetaja
Karl-Eduard Salumäe 433 0048
Reporterid
Aivar Aotäht (uudised) 433 0085
Ketlin Beljaev (uudised) 433 0054
Margus Haav (kultuur) 433 0046
Madis Järvekülg (uudised) 433 0084
Sigrid Koorep (uudised) 433 0049
Madis Luik (sport) 433 0043
Sten Mahov (tarbija) 433 0052
Kaie Mõlter (uudised) 433 0041
Üllar Priks (uudised) 433 0044
Tiina Sarv (kultuur) 433 0047
Egon Valdaru (uudised) 433 0053
Fotoaaf Elmo Riig, Marko Saarm 433 0057
Korrektorid Kadri Soon, Tea Raudsalu 433 0056
Kujundusjuht Ain Kivilaan 433 0058
Küljendus Piret Holtsmann, Katri Henga 433 0055
Reklaamitoimetuse peaspetsialist
Merlin Muts 433 0063
Müügispetsialistid
Airi Janke 433 0060
Monika Schults 433 0064
Kuulutuste ja ajalehe tellimuste vastuvõtu klienditeenindaja
Andra Tetsmann 433 0062
Kujundaja Imbi Padrik 433 0081
Küljendaja-kujundaja
Liina Valt 433 0081
Korrektor Gitta Lilienthal 433 0083
Finantsjuht
Pilvi Sume 447 7099
Raamatupidajad
Kaie Liiv 433 0065, Meeli Eismann 433 0068

Kuulutuste vastuvõtt tööpäeviti kella 9–17, lõuna kella 13–13.30. Järgmise päeva ajalehte kella 12-ni. Sakala ilmub viis korda nädalas. Väljaandja AS Ühinenud Ajalehed. Juriidiline aadress Gildi t 1, 51007 Tartu. Postiaadress Rütli t 14, 80010 Pärnu. Toimetuse käsikirju ei tagasta ja võtab endale õiguse neid lühendada. Välisautorite honorarid kantakse üle pangakontole üks kord kuus järgmise kuu 6. kuupäeval. Kõik ajalehes Sakala avaldatud artiklid ja fotod on autoriõigusega kaitstud teosed, mille reprodutseerimine, levitamine ning edastamine mis tahes kujul on ilma AS-i Ühinenud Ajalehed kirjaliku nõusolekuta keelatud.

Tritikutud Kroonpressi trükihojas. Tiraaž 8907

Kaebuste korral ajalehe sisu kohta võite pöörduda pressinõukogusse, pn@eall.ee või telefon 646 3363.

Teisipäeval sündis Viljandis poiss.

135 AASTA EEST Sakala, 7. X 1878

Weike-Aasias teevad üleüldse Armeenialased Türgi valitsusele palju päävalu. Erzeruumi Armeenialased rändavad Wenemaale välja, ja Zeituni Armeenialased teevad mässamist. Zeituni armeenialased on üks sõarmastaja mäerahas, kelle oma 30,000 sõahimulist meest, ja keda nende wahuuse pärast jo sagedaste Aasia Monte-neegrolasteks on nimetatud. Neil on ka Türgi valitsuse all ikka oma jagu priiust olnud, kelle wasta Türgi valitsus ilma aegu wõidelnud on.

Raieõiguste ja metsakinnistute ost.
Tel 517 4303,
argo@renlog.ee,
www.renlog.ee

KINNISVARA

Soovin osta karjalauda või lauda-kompleksi Viljandimaal. Tel 507 0380.

Soovin üürida 1-toal pesemisvõimalusega korteri. Tel 5661 2771.

Ostan metsakinnistuid, ka osaliselt raiutud. Tel 501 3669.

Vanemaealisele naisterahvale anda üürile kööktuba Viljandis. Tel 558 8374.

Üürida otse omanikult 3-toal ahik korter Uku t 5. Üür kokkuleppel. Omanik kohal 12. okt kl 11—14. Samal ajal tel 435 9586.

Üürile anda 4-toal korter Paala-linnas. Tel 505 5851.

SÕIDUKID

Ostame sõidu- ja maastikuauto-sid. Tel 5555 8120.

TEENUSED

Kaardid ennustavad, 24 h. Tel 900 1727, h 1,09 €/min, kirjalik ennustus www.ennustus.ee.

Kaevetööd miniekskavaatoriga ja torutööd. Tel 5646 4806.

Kanalisatsiooni- ja veetrassitööd, kaevetööd. Süvaveepumpade ja septikute paigaldus. Tel 521 7415.

Laadurekskavaator, kraanaga kallur. Tel 506 5614.

Liikuva saekaatri teenus metsa-omanikule. Tel 517 0623, 502 6732.

OÜ Enberg T.E.
Paistu 3-a, Viljandi
Tel 434 9090
Avatud E–R 8–17

AUTOREMONT
Vajaduse korral tuleme ise autole järele. Kui tööd on tehtud, toimetame sõiduki teile sobivasse kohta.

Liisi remont ja sõida!

AUTOVARUOSAD
otse maaletootjalt

LUKKSEPATÖÖD

VEERMIKU KONTROLL tasuta!

Ostes õli ja õlifiltri meilt, on õlivahetus tasuta!

Metallkonstruktsioonide valmis-tamine, metalliehitus. Tel 5556 6995.

Pühade inglite abiga jõua sa täna puhkama oma igavese kodu rahusse ja armastusse.

Lahkunud on kallis ema ja vana-ema

VALDA RAUD
29. I 1920 — 8. X 2013
Leinavad tütar Anu ja poeg Annus perega.
Ärasaatmine reedel, 11. oktoobril kell 17.30 Kääriku talus.

Sa rühi ikka edasi, kuni jõuad välja sajani. Siis vaata korra tagasi, kas minna veelgi edasi.

Õnnitleme TEA TERASMAAD

50 aasta juubeli puhul.

Terje perega, Hans ja Eino

Mobiilne saekaater. Tel 528 0616.

Ohtlike puude langetamine. Tel 504 7811.

Ohtlike puude lõikus. Tel 5595 1130.

Puur- ja maaküttegaevude tege-mine, pumpade ja septikute pai-galdus. Vee-, kaeve- ja kanalisat-sioonitööd. Tel 521 7415, www.baltipuurkaev.ee.

Põrandad, seinad, laed, ukсед, aknad, trepid jne. Garantii. Tel 5366 9108, A1 Ehitusviimistlus OÜ.

Raamatupidamisteenused. Tel 5559 8641.

Reoveemahutite, septikute müük ja paigaldus. Tel 5306 5322, www.reovesi.ee.

Salvkaevude puhastamine. Tel 5672 7555.

Soojustamine puistevillaga. Tel 5665 0604, 502 0066.

Virtsapütt. Tel 518 5879.

Õunapuulõikus. Tel 5458 6319.

Üldehitustööd vundamendist lõppviimistluseni, ka metall-konstruktsioonil. Tel 5556 6995, 5649 2353.

TÖÖ

AS Eesti Turbatooted Ramsil pakub tööd liinitöölisele (meeste-rahvale). Töö vahetustega. Tel 506 0576.

AS Rakvere Farmid (Ekseko farm) pakub alalist tööd nuu-maosakonna abioperaatoritele. Info tel 515 0296.

AS Rakvere Farmid (Ekseko farm) pakub alalist tööd veteri-naarvelskirile. Info tel 524 2611.

Pakume tööd kogemustega har-vesterijuhile, 90% tööst RMK harvendusraiel. Tel 565 4011.

Pakun ehitusel tööd abitöölise-le. Objektid Viljandis ja Karksi-Nuias. Tel 506 8083.

Pakun E-kat autojuhile tööd 10 päeval kuus. Söödavedu. Siseve-du. Tel 5626 1677.

Puiduettevõtte vajab töölisi. Tel 5637 3783.

Mälestame alati hoolitsevat ja tarka

VALDA RAUDA
Avaldame kaastunnet Anu ja Annus Rauale hea emakese lahku-mise puhul.

Lembe ja Jaak Allik

Kallis Siiri! Siiras kaastunne sulle armsa ema

HELVI SAUGA
kaotuse puhul.

Volle võrkpallinaiskond

KOLMEKS
EFEKTIIVNE JA USALDUSVÄÄRNE

AS Kolmek on Soome kapitalile kuuluv 1994. a Eestis tegevust alustanud tootmisettevõtte Viljandis, mille põhitegevus on erinevate elektrimootorite komponentide tootmine. Tootmises on kaks peamist suunda: staatorite tootmine ja elektrimootoridetailide masintöötlus CNC-pinkidel. Ettevõtte annab tööd ligi 155 inimesele.

Töömahu suurenemise tõttu võtame tööle

CNC-TÖÖPINGI OPERAATORI

Ettevõtte pakub

- esmast väljaõpet tööpingil töötamiseks
- võimalust töötada tipp tehnoloogiaga tööpinkidel
- häid ja stabiilseid töötingimusi
- huvitavat ja mitmekülgset tööd
- motiveerivat töötasu

Töö kirjeldus
Pakume oma ettevõttes tööd metallitöötlemiskeskuse operaatorile, kelle tööülesanded on kvaliteetsete metallitoodete valmistamine ning valmivate detailide esmane kontroll.

Kandideerimiseks on vajalikud

- huvi antud valdkonna vastu
- tehniline taip
- valmisolek töötada vahetustega ja liikuva töögraafiku alusel
- täpsus ja kohusetunne

Kasuks tuleb metallitöö kogemus.

Konkursist osavõtuks palume saata CV e-posti aadressil kolmeks@kolmeks.ee. Lisainfo telefonil 434 9770.

Rehvitöökoda otsib hooajatöö-list. Info tel 5199 8447.

LOOMAD

Munevate kanade lõpu-müük! Linnu talu Tagulas Valga-maal müüb E—P kl 8—14 Hy-Line tõugu aasta munenud kanu 1 €/tk. Tel 503 1485, 501 7500.

Müüa 2 pullvasikat. Tel 5560 2069.

METSAMATERJAL

Metsä Forest Eesti AS ostab kas-vavat metsa, metsamaad, palke, paberipuid, küttepuitu ja võsa-raiejäätmekid. Tel 511 8671, 509 0200.

OST

Amikor TR OÜ
Ostame KASVAVAT METSA JA RAIELANKE.
Pakume raieteenust.
Tel 503 5462
kaido.leiten@amikor.ee

Ostame nisu, otra ja rapsi. Tasu-mine kiirelt! Tel 5808 7481.

MÜÜK

Kuivad pakitud kütteklot-sid. Ve-du tasuta. Tel 5383 9215.

Kuivad ja märjad küttepuud. Tel 502 9596.

Kuivad kütteklot-sid ja pliidipuud. Vedu tasuta. Tel 5391 4443.

Siiras kaastunne Tõnule kalli ema

VAIKI-MARIE KALLASTE
kaotuse puhul.

Matti ja Endel

Mälestame

LINDA PAASI
Endised töökaaslased Paala aiandist

Kuiv lepp võrgus. Tel 511 1177.

Küttepuud (3 m), koorem 5 tm (lepp 160 €, kask 180 €). Tel 553 6074.

Lehtpuuklotsid võrgus. Tel 5782 7770.

Müüa lõhutud küttepuid ja küt-teklotse 40 l võrkkotis, h 1,50 € kott. Tel 5683 0454.

Lõhutud küttepuud. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Masteri rehvid Carstopist.

Müüa ehituslikku saematerjali ning voodri- ja põrandalaudu. Vedu tasuta. Tel 528 2268.

Müüa mööblikuivi tamme- ja saareplanke ning -laudu. Info tel 5818 8676.

Müüa põranda-, voodri- ja ehi-tuslaudu. Eri laiused. Vedu tasu-ta. Tel 506 4651.

Pakitud kütteklot-sid ja kamina-puud. Vedu tasuta. Tel 433 3130, 523 8503.

Pakitud turba- ja puitbrikett, alusel. Vedu. Tel 433 3130, 523 8503.

Soodsalt puitbrikett ja kuivad kütteklot-sid (lahtised ja pakitud). Vedu. Tel 506 8501, 520 2190.

Toores lepp 25 €/rm. Tel 5563 8552.

Voodrilaud.ee, parim hind. Tel 513 2021.

PÖLLUNDUS

Westi

TOIDUKARTULID AASTA RINGI!

25 kg võrkkott 8 €, alates 100 kg 7 € kott.

Kojuvedu.
Info tel +372 520 5578.

Müüa kõrvitsaid. Tel 5358 5880.

Südamlik kaastunne Aarnele tema kalli venna

ARVO KAUGERANNA
kaotuse puhul.

Reet, Siiri, Reet ja Vello

AO KONSUM MAKSIMARKET

NÄDALALÕPU PAKKUMISED
NELJAPÄEVAST PÜHAPÄEVANI

HELE VIINAMARI ITALIA, kg
Itaalia, I klass

1.29

RANNAMÕISA BROILERIPOOLKOIVAD, kg
jahutatud, ~0,5 kg

3.49
2.49
-28%

OERLEMANS FRIIKARTULID
1 kg külmutatud

1.19
0.75
-37%

PAULIG CLASSIC KOHV 500 g
filterkohv, kannukohv

3.69
2.75
5.50/kg
-25%

HELE ÕLU A.LE COQ PREMIUM 4,7%
0,5 l

Tähelepanu! Tegemist on alkoholiga. Alkohol võib kahjustada Teie tervist.

0.59
1.18/l + pant 0.08

PAKKUMISED KEHTIVAD SÄÄSTUKAARDIGA 10. - 13. OKTOOBRIINI.
Toodete tavahinnad on Laagri Maksimarketi põhjal 4.10.2013 seisuga. Piltidel on illustreeriv tähendus.

Müüa nisu, otra, kaera ja toidu-kartuleid. Tel 520 3554.

Müüa toidukartuleid «Laura» ja «Fontane» 0,25 €/kg. Tel 516 5187.

Toidukartulid, ka suures kogus-es. Vedu tasuta. Tel 5620 8897.

TEADE

Pärsti vallavalitsus algatas 23. septembri 2013 korraldusega nr 552 keskkonnamõju hindamise (KMH) Kiisa-Jüri katastriüksusel (62904:001:0831) ja Kurika peakraavil asuva paisu ehitami-seks ning olemasoleva veehoidla rekonstrueerimiseks ja laienda-miseks kavandatava tegevuse suhtes. Otsustajaks on Pärsti vallavalitsus, e-post parsti@parstivald.ee. Algamise korral-dusega saab tutvuda tööpäeviti Pärsti vallamajas (Pärna tee 4, Jämejala küla, Pärsti vald, Vil-

jandi maakond) või valla veebile-hel http://parstivald.kovtp.ee/et/uldinfo dokumendiregistris.

KAOTATUD

Väike peremees ootab ikka oma lemmikut koju! Hea inimene, kui sa oled näinud meie kassi või tead temast midagi, ole hea ja anna teada tel 520 5163. Ausa-le leidjale vaevatasu.

Maaelu Edendamise Sihtasutus

Maaelu Edendamise Sihtasutuse (asutatud 1993. aastal) eesmärk on sihtprogrammide abil suurendada maapiirkonnas ligipääsu finantsvahenditele ning toetada maapiirkonna ettevõtluskeskkonna tasakaalustatud arengut.

Maaelu Edendamise Sihtasutus võtab tööle

ARENUSPROJEKTIJUHI

Tööülesanded:

- arendusprojektide käivitamine ja juhtimine (sh rahvusvahelised projektid)
- maaelu maine projektide koordineerimine (aunimetused, õppetootused)
- turunduse korraldamine (reklaam, pressiteated, kliendipäevad)
- ettevõtte sise- ja välisürituste korraldamine (messid, lähedused, väliskülaliste vastuvõtt)

Nõudmised kandidaadile:

- kõrgharidus
- väga hea eesti ja inglise keele oskus
- hea Office'i programmide kasutamise oskus
- loov mõtlemine, süsteemsus, täpsus

- suhtlemis- ja läbirääkimisoskus
- meeskonnatöö oskus

Kasuks tulevad:

- turundusalane haridus ja töökogemus
- projektijuhtimise ja kodulehtede haldamise kogemus
- põllumajandusvaldkonna tundmine
- vene keele oskus
- valmidus komanderinguteks
- B-kategooria autojuhiluba

Omalt poolt pakume:

- huvitavat tööd
- enesetäiendamise- ja koolitusvõimalusi
- meeldivat kollektiivi

Töökoht: Tallinn, 1. septembrist 2014 Viljandi

Tööaeg: täistööaeg

Tööle asumise aeg: niipea kui võimalik

Kontakt: Aila Vaher, tel 648 4064, e-post mes@mes.ee

Internetiaadress: http://www.mes.ee/

CV ja kandideerimisavaldus koos palgasooviga saata hiljemalt 23. oktoobriks aadressil R. Tobiase 4, 10147 Tallinn või e-posti aadressil mes@mes.ee.

Naiste kerged mantlid

-60%

Naiste poolmantel
49,95 €
norm. hind 69,95 €
säästa 20 €

Laste kombinesoon
30 €
norm. hind 39,90 €
säästa 9,90 €

Vatiiniga jope
oranž või must
40 €
norm. hind 59,90 €
säästa 19,90 €

Naiste jakk
39,90 €
norm. hind 59,90 €
säästa 20 €

Naiste pikk jope
89,95 €
norm. hind 129,95 €
säästa 40 €

Meeste jope
39,90 €
norm. hind 69,90 €
säästa 30 €

Kummikud
29,90 €

Laste saapad
Kuuma **HEA HIND!**
38,90 €
või **40,90 €**

Naiste seelik
25 €
norm. hind 39,90 €
säästa 14,90 €

ANTILA

Anttila kauplus Viljandis · Ilmarise 1 · Viljandi · tel 433 3349
Avatud: E-R 9-19 · L 9-17 · P 9-15

Anttila kauplus Viljandis

Hinnapakkumine kehtib 10.-13.10.2013 või kuni kaup jätkub.

SÜGISLAADA PAKKUMISED NÄDALA LÖPUNI

Baltest Mööbel

- Laadapäevadel tellitud köögmööbel **-20%**
- Kõik salongi näidisköögid **kuni -50%**
- NB! Täpsemate tingimustega tutvu salongis

Sunorek

KÕIK RULOOD **-20%**

- rulood
- pakettaknarulood
- fassaadirulood
- kassettrulood
- motoriseeritud rulood
- katuseaknarulood

ALUMIINIUM RIBAKARDIN **-25%**

Decora

HINNALAMMUTAJA

-21%

KÕIK KAUBAD!

Lindab

- Katuse- ja seinaplekid **POOLE hinnaga!**
- Vihmaveesüsteemid **-25%**
- Pakkumine kehtib kuni 18.10.2013
- Küsi ka Lindabi järelmaksu

Euronics

- Külmik Severin KS9892
Laadahind **169 €** (Tavahind 189 €)
- Keraamiline pliit Hansa FCCW52004010
Laadahind **299 €** (Tavahind 319 €)
- Kuivati Candy EVOC791BT-S
Laadahind **289 €** (Tavahind 339 €)
- Pesumasin Midea MFA60-ES1203
Laadahind **199 €** (Tavahind 229 €)
- Kõrvaklappidel, universaalpultidel, telerikanduritel, arvuti- ja fotokottidel
allahindlus **15%**

Diivaniparadiis

Kogu kaup

-15%

Lukuproff

- Autovõtmed, kodeerimine **-25%**
- Tavavõtmed **-30%**
- Lukud, tarvikud **-18%**

www.homegallery.ee

ABC Kliima

- Osta Nordic-seeria õhksoojuspump järelmaksuga ja saad esimesed 6 kuud **intressivabalt!**
- Müügile on saabunud ka uued soodsad ja kvaliteetsed Fujitsu soojuspumbad, hinnad alates **655 €**.
- Küsi pakkumist www.abckliima.ee või tule ise kohale!

Elene Sisustuskeskus

- Kõik Sleepwelli katemadratsid ning sarjade RED ja BLACK madratsid **-20%**
- Voodi Heaven 160 x 200 cm soodushind **75 €** (tavahind 294 €)
- Recliner tüüpi tugitool Chicago soodushind **149 €** (tavahind 298 €)
- Sügislaadal kõik diivanid **-10%**